Memòria de gestió 2014

Síntesi

Consorci del Parc Natural de la Serra de Collserola

Parc de Collserola

Diputació Barcelona

AMB Àrea Metropolitana de Barcelona

Contingut

Gestió jurídicoadministrativa	3
L'avanç de Pla especial	5
Informació territorial i urbanisme	6
Dispositiu de prevenció d'incendis	7
Gestió forestal i agrícola	9
Seguiment del medi natural	12
Vigilància i control del planejament	14
Manteniment i millora de les instal·lacions	15
Projectes estructuradors del parc	17
Ús públic, divulgació i educació ambiental	20

Gestió jurídicoadministrativa

La gestió juridicoadministrativa del Consorci estructura el funcionament de l'ens gestor del parc i facilita els procediments necessaris per tal que es puguin acomplir les funcions dels altres serveis del Consorci

Òrgans de govern

Assemblea general

L'Assemblea General és l'**òrgan suprem de deliberació i decisió** del Consorci del Parc Natural de la Serra de Collserola. Durant l'any 2014 es van celebrar **dues sessions ordinàries, el 22 de juliol i el 9 de desembre.** Dels diversos assumptes tractats sobresurten la **modificació dels Estatuts** de l'entitat per a la seva adequació a la Llei 27/2013, de 27 de desembre, de racionalització i sostenibilitat de l'Administració local; l'aprovació del Conveni interadministratiu per a la formulació, **redacció i tramitació del Pla especial de protecció del medi natural i del paisatge del Parc Natural de la Serra de Collserola**, i la modificació puntual del Pla general metropolità de Barcelona d'acompanyament del Pla. Finalment, es va celebrar una assemblea extraordinària el 22 de desembre per tal d'aprovar el pressupost de 2015.

Comissió Executiva

La Comissió Executiva és un **òrgan operatiu,** realitza el seguiment i estableix els mecanismes de posada en marxa de les decisions preses en l'Assemblea General. L'any 2014 es van desenvolupar d**ues sessions, el 10 de juliol i el 4 de desembre.** En ambdues sessions es va debatre, entre d'altres qüestions, sobre la **problemàtica del senglar al parc de Collserola,** la gestió forestal i la gestió agropecuària; així com l'estat del tràmit del nou pla especial de protecció del medi natural i del Paisatge.

Consell Consultiu

El Consell Consultiu es configura com a **òrgan de participació** del Consorci. Les funcions del Consell són, entre d'altres, les d'informació, consulta i assessorament respecte al Pla d'actuacions del Consorci. Aquest exercici es dugueren a terme dues sessions: 26 de juny i 17 de desembre. **Els resums de les dues sessions estan disponibles al web del Parc**.

Consell científic assessor

El Consell Científic Assessor té per objectiu assessorar, a partir del coneixement científic, l'òrgan gestor del Parc Natural sobre les actuacions a portar a terme. L'any 2014 es van celebrar dues sessions una el 18 de febrer i l'altre el 30 de setembre de 2014. **Els resums de les dues sessions estan disponibles al web del Parc**

Gestió econòmica

Per al 2014 el pressupost aprovat inicialment pel Consorci ha estat de 5.051.111,35€, amb una **consignació definitiva**, un cop realitzades les modificacions de crèdit de l'exercici, de **5.811.277,18€**. L'11,21% de la despesa realitzada aquest 2014 corresponen a inversions i el 88,79% a despesa corrent.

Recursos humans

Durant l'exercici **2014 s'ha mantingut la plantilla,** després d'haver-se produït un ajust significatiu l'exercici de 2012, per tal d'estructurar el pressupost i adaptar-lo al context econòmic vigent.

Actualment, continua vigent el Pla de reordenació i racionalització dels recursos humans del Consorci per al període 2012-2015.

Els membres dels òrgans de govern així com els resums de les sessions del Consell Consultiu i del Consell Científic Assessor, es poden consultar al web del Parc

Assemblea General, juliol 2014

Consell Consultiu, juny 2014

Plantilla funcional consolidada el 31 de desembre de 2014	
Personal directiu	1
Laborals fixos	44
Funcionaris	5
Treballadors temporals	3
Treballadors fixos discontinus	15
Laborals fixos a temps parcial	2
TOTAL	**70**

Acció administrativa

Tenint present el caràcter prestador de serveis de l'ens gestor del parc, la major part de la seva activitat administrativa és de tipus contractual. Així, es concerten principalment contractes de subministrament, de serveis, d'obra i privats. D'altra banda també s'estableixen programes de col·laboració amb institucions i entitats públiques i privades.

Al quadre següent s'indiquen tots els contractes adjudicats i els convenis subscrits l'any 2014, a més dels vigents aquest mateix any i subscrits en exercicis precedents.

Contractes adjudicats el 2014	
Sistema d'adjudicació obert	5
Procediment negociat	10
Pròrrogues	6
Convenis de cooperació científica i tècnica signats durant el 2014	
Amb universitats	3
Amb ens consorciats	13
De patrocini	7
Altres	11
Convenis subscrits en exercicis precedents i que continuen vigents	
Amb universitats	5
Amb ens consorciats	20
De patrocini	3
Altres	14

* Altres: convenis de pràctiques (no universitàries), gestió del dispositiu de prevenció d'incendis, gestió de finques, realització i manteniment de franges de protecció, etc.

Durant el **2014 es van adscriure 498,20 ha de finques públiques** a favor del Consorci

L'Assessoria Jurídica ha treballat per tal que els ajuntaments del parc modifiquin les seves ordenances i hi incloguin les mesures proposades dins l'ordenança relativa a la convivència amb els porcs senglars

Assessoria Jurídica

De les tasques realitzades durant el 2014, destaquen les següents:

- Els treballs al voltant de l'**ordenança relativa a la convivència amb els porcs senglars o qualsevol altre mamífer en estat salvatge** dins l'àmbit del parc natural, per tal que els ajuntaments consorciats tramitin i aprovin la modificació de les seves respectives ordenances i hi incloguin les mesures proposades quant a la tipificació,la classificació, la quantitat i la graduació de les sancions.

- La tramitació de la **modificació dels Estatuts del Consorci** per adaptar-los aal que estableix la disposició transitòria sisena de la Llei 27/2013, de 27 de desembre, de racionalització i sostenibilitat de l'Administració local, i al nou règim previst a la Llei 15/2014, de 16 de setembre, de racionalització del sector públic i altres mesures de reforma administrativa, relatiu al dret de separació dels membres del Consorci i les regles de dissolució.

Una de les finques propietat del Consorci, el Terral de Molins de Rei, amb 57,86 ha

Adscripció de finques públiques al Consorci

Les finques propietat del Consorci e**l 31 de desembre de 2014 sumaven un total de 59,33 ha**, repartides entre Can Casanova (Cerdanyola del Vallès), el Terral (Molins de Rei), el pantà de Vallvidrera (cua del pantà) i el passeig de les Aigües (Barcelona).

D'altra banda, durant el 2014 va continuar l'adscripció d'ús de finques d'altres administracions al Consorci. El **31 de desembre de 2014, la superfície adscrita era de 1.802,09 ha**. Per ampliar la informació sobre el treball d'adscripció, vegeu l'apartat «Gestió forestal i agrícola».

Nova ordenança relativa a la convivència amb els porcs senglars

L'avanç de Pla especial

Durant l'exercici del 2014, es van enllestir els treballs d'elaboració de l'avanç del nou Pla especial de protecció del medi natural i del paisatge del Parc Natural de la Serra de Collserola

Treballs d'elaboració del PEPNat

Durant el 2014, la **Comissió Institucional,** en la qual estan representades totes les entitats del territori Generalitat de Catalunya, Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB), Diputacióde Barcelona, Consorci del Parc Natural de la Serra de Collserola i els nou ajuntaments amb territori al parc natural, va nomenar una **Comissió Redactora** encarregada d'elaborar el Pla especial de protecció del medi natural i del paisatge del Parc Natural de la Serra de Collserola (PEPNat).

Aquesta Comissió Redactora, mitjançant una secretaria tècnica integrada per representants de perfil tècnic, va elaborar el document de l'avanç del PEPNat, que va ser aprovat, al mes de desembre, per la **Comissió Institucional**.

En la memòria informativa de l'avanç del PEPNat, destaca:

- **La definició de l'àmbit**, establert al Decret 146/2010, de 19 d'octubre, de declaració del Parc Natural de la Serra de Collserola i de les reserves naturals parcials de la Font Groga i de la Rierada-Can Balasc. A més, per resoldre l'encaix del parc natural en la trama urbana, s'ha incorporat al PEPNat un **àmbit d'estudi dels espais adjacents**, compost pels sòls amb qualificacions compatibles amb els objectius de protecció del parc natural.

- **La síntesi de l'estat actual:** l'estat i l'evolució dels valors ecològics del parc, el context social i econòmic, i el planejament territorial, sectorial i urbanístic dins de l'àmbit del parc.

- **Les conclusions de la diagnosi,** que s'agrupen en nou eixos temàtics: ecologia i preservació de la biodiversitat, espais perimetrals, models d'ús social, activitats de valoració dels recursos naturals, serveis ecosistèmics, patrimoni, paisatge, model de gestió i instruments de regulació.

Durant el 2015, aquest document serà aprovat pel Consell Metropolità de l'Àrea Metropolitana de Barcelona i, un cop publicat al Butlletí Oficial de la Província, s'iniciarà el període d'informació pública.

Al mateix temps, es durà a terme un procés de participació ciutadana que permetrà la discussió i la incorporació de propostes d'entitats i administracions. **L'aprovació definitiva del document del PEPNat, enriquida amb les propostes sorgides del procés participatiu, està prevista per a finals del 2015.**

Durant tot el procés d'elaboració, els Serveis Tècnics del parc han treballat conjuntament amb la Comissió Redactora per tal d'aportar totes les informacions necessàries per a la redacció d'aquest document, que serà la base del futur PEPNat.

El nou PEPNat esdevé una oportunitat per repensar el parc i per afrontar els nous reptes d'aquest espai natural enmig de la gran conurbació metropolitana

Tota la informació sobre la tramitació d'aquest document és disponible a www.amb.cat

Espai web del PEPNat a www.amb.cat

El procés de redacció

2012 g f m a m j j a s o n d

Creació de les comissións Redactora i Institucional del Pla,

en les quals estan representades totes les entitats del territori: Generalitat de Catalunya, Àrea Metropolitana de Barcelona, Diputació de Barcelona, Consorci i els nou ajuntaments del parc.

2015 g f m a m j j a s o n d

Aprovació de l'avanç del pla,

un document que recull els principals objectius i les línies mestres del definitiu PEPNat.

2015 g f m a m j j a s o n d

Procés participatiu,

que permet la discussió i incorporació de propostes d'entitats i administracions. Aquestes propostes es recolliran en un document que aprovaran les comissions Redactora i Institucional.

2015 g f m a m j j a s o n d

Aprovació inicial del Pla especial

A partir del document de l'avanç del pla, es redactarà el PEPNat, incorporant-hi les propostes sorgides del procés de participació ciutadana.

Informació territorial i urbanisme

Una de les funcions més importants del Consorci és la d'informar, de qualsevol proposta d'actuació que es desenvolupi als sectors del parc natural. D'altra banda, el Sistema d'Informació Geogràfica (SIG), elaborat pels Serveis Tècnics, esdevé una eina essencial per gestionar el parc

Durant el 2014 es van emetre **37 informes urbanístics**, el 83,78 % dels quals van ser favorables, i alguns contenien recomanacions o condicions

Des del SIG s'ha treballat, entre altres projectes, en un nou aplicatiu per a la gestió de les sol·licituds d'activitats al parc

Balanç dels informes urbanístics de 2014

Informes urbanístics

Una de les funcions més importants del Consorci és la d'informar, amb caràcter previ, de qualsevol proposta d'actuació que es desenvolupi als sectors de l'àmbit de l'espai protegit definit pel Decret de declaració de parc natural i pel vigent Pla especial de protecció del medi natural i del paisatge del Parc Natural de la Serra de Collserola.

Durant el 2014 es van emetre 37 informes urbanístics, classificats de la manera següent:

- **11 informes favorables,**
- **20 informes favorables amb recomanacions, condicions o consideracions**
- **4 informes desfavorables**
- **2 informes amb altres consideracions**

Pel que fa a aquest eexercici, cal destacar els informes següents::

- **Formulació d'al·legacions a la declaració d'impacte ambiental de la modificació del programa de restauració de la pedrera Berta.** Aquest projecte consisteix a modificar la restauració morfològica de la pedrera Berta, prevista inicialment amb terres i runes, utilitzant com a material de rebliment residus municipals, amb un contingut màxim de material biodegradable de 15 % procedent de l'Ecoparc premsat i embalat, declarat com a subproducte per l'Agència de Residus de Catalunya de forma temporal (per un període de cinc anys des del 2010). Posteriorment, es va redactar el projecte de restauració de la realitat física alterada a la zona que supera el límit d'extracció aprovat de la pedrera.

- L'informe favorable, i amb impacte positiu per la preservació de l'espai natural de Collserola i el desenvolupament dels seus sistemes ambientals, a la **proposta de modificació puntual del Pla general metropolità en l'àmbit de la via de cornisa** (vessant nord de Collserola), i l'informe de sostenibilitat ambiental, promogut pels ajuntaments de Molins de Rei, Sant Cugat del Vallès i Cerdanyola del Vallès, redactat i tramitat per l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

Sistema d'Informació Geogràfica (SIG)

Durant el 2014 es va treballar, entre altres, en els projectes següents:

- **Col·laboració amb l'equip redactor del nou Pla especial de protecció del medi natural i del paisatge del Parc Natural de la Serra de Collserola (PEPNat).** En aquest sentit, es va dur a terme una revisió i una actualització importants de nombrosos aspectes relacionats amb elements territorials, com ara cobertes forestals, hàbitats, inventari de finques públiques i privades, inventari i propostes d'estacionament, etc.

- **Nova aplicació, basada en MapObjects, Visual Basic i Access, per a la gestió de les sol·licituds d'activitats al parc.** Es va posar èmfasi en la vinculació de les sol·licituds amb elements cartogràfics, de manera que es puguin conèixer o mapar els indrets o trams de la xarxa amb camins més sol·licitats pels usuaris, així com avançar en la determinació de la seva capacitat. Així mateix, es va incorporar, en la tramitació de les sol·licituds, la necessitat d'informar el Consorci, mitjançant Track GPS, dels recorreguts concrets que cal autoritzar, per permetre una millor gestió i anàlisi de les sol·licituds.

- Conjuntament amb els serveis de Medi Natural i d'Administració i Gestió es va mantenir el **procés de sol·licitud d'adscripció o cessió de l'ús de finques públiques municipals**, i d'altres organismes, a favor del Consorci.

- Durant el quart trimestre del 2014 es van lliurar, a l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya (ICGC), les dades digitals relatives a camins i altres elements d'interès acordades en el marc del conveni de col·laboració signat amb aquesta institució per a l'**actualització del producte 1:25.000 de l'ICGC en l'àmbit del Parc Natural de Collserola.**

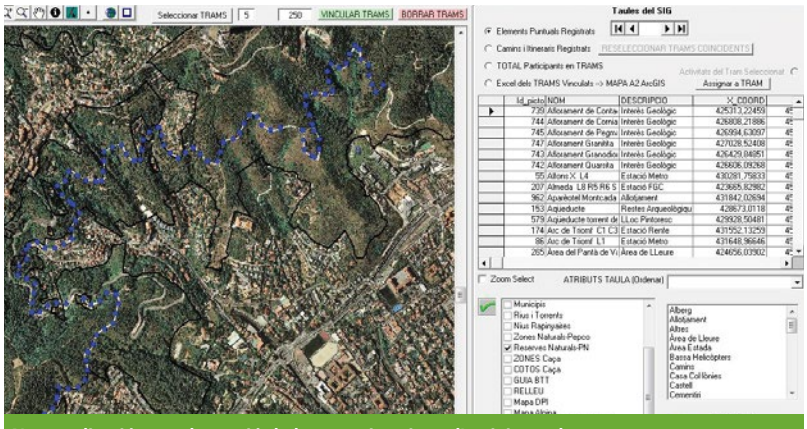

Nova aplicació per a la gestió de les autoritzacions d'activitats al parc

Dispositiu de prevenció d'incendis

El dispositiu de prevenció d'incendis forestals de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, coordinat des dels Serveis Tècnics del Parc inclou un total de 36 municipis

Balanç de la campanya

Actualment, el dispositiu abasta els **36 municipis** que formen part de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, creada per la Llei del Parlament de Catalunya de 27 de juliol de 2010.

L'any 2014 es va caracteritzar per una distribució regular de les precipitacions, i la humitat relativa del bosc es va mantenir per sobre del 50 % (només es va situar per sota d'aquesta xifra 14 dies, cap dels mesos d'agost i setembre). Aquesta dada, combinada amb un estiu sense onades de calor importants (només es van superar els 30 ºC 7 dies, quan el 2013 en van ser 41), **s'ha traduït en un bon balanç pel que fa als incendis forestals.**

El 2014, tenint en compte la bonança meteorològica, la campanya de prevenció activa es va iniciar el 2 de juny i va acabar el 14 de setembre. Durant aquest període, van estar actius els punts de vigilància fixa de les torres de guaita del parc i àrees properes (13 punts), el dispositiu de vigilància mòbil i la central de coordinació de tot el dispositiu de l'AMB, situada a la seu dels Serveis Tècnics del parc.

En l'àmbit de Collserola, **la superfície cremada total ha estat de 2,55 ha, repartida en 29 incendis**, la qual cosa suposa només el 12,3 % de la superfície cremada mitjana en aquest àmbit durant el període 1990-2013 (20,73 ha).

El nombre d'incendis registrats al final de la campanya en l'àmbit metropolità, 61 focs, es va situar per sota de la mitjana del període 1990-2013 (99 incendis). La superfície cremada total en l'àmbit de tot el dispositiu va ser de 15,20 ha.

Sector	Nre. d'incendis	Sup. total (ha)	Sup. de matoll (ha)	Sup. arbrada (ha)
Collserola	29	2,5479	2,0067	0,5412
Garraf	18	1,7284	1,5473	0,1811
Marina	5	9,7202	9,2118	0,5084
Vallès-Ordal	9	1,2055	1,0787	0,1268
AMB	**61**	**15,2020**	**13,8445**	**1,3575**

Cal destacar que el 2014, a causa del gran nombre de tempestes amb un gran aparat elèctric que van tenir lloc, sis incendis es van atribuir a llamps, de manera que aquest valor es va incrementar respecte d'altres campanyes. forestals.

Prevenció passiva

La prevenció passiva engloba totes aquelles actuacions que tenen per objecte disminuir la vulnerabilitat del territori en relació amb els incendis forestals:

- **Sensibilització i divulgació**
- **Vigilància del compliment de la legislació vigent**
- **Actuacions sobre la vegetació**
- **Arranjament i conservació de la xarxa viària bàsica**
- **Manteniment del sistema d'hidrants i bases per a helicòpters**
- **Control d'usos perillosos**

La memòria d'actuacions del dispositiu de prevenció d'incendis forestals de l'Àrea Metropolitana de Barcelona és disponible al web del parc

Les bones condicions meteorològiques del **2014** es van traduïr en un **bon balanç** pel que fa als incendis forestals

Presentació de la memòria del dispositiu de prevenció d'incendis

Resum de la campanya 2014

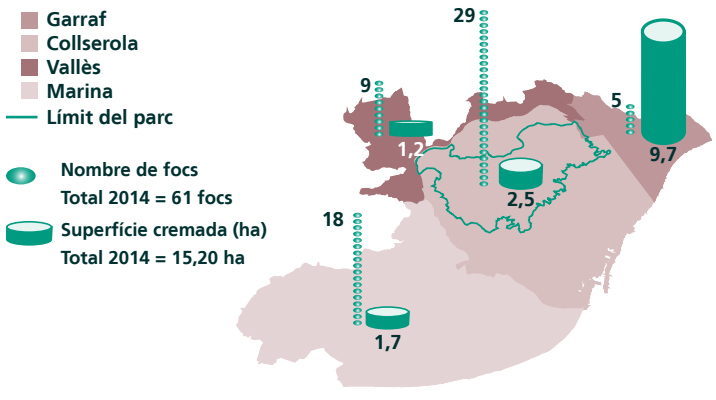

Durant el 2014 es van crear gairebé **80 ha de franges de protecció**, en conveni amb l'Ajuntament de Barcelona, i **81 ha en diferents actuacions sobre la vegetació** dins el conveni entre la Diputació de Barcelona i l'Obra Social "la Caixa"

Actuacions sobre la vegetació

La realització i manteniment de franges de protecció a les zones urbanitzades i forestals es basa en la tala selectiva d'arbrat i desbrossament de matolls per tal de rebaixar la quantitat de combustible, en una amplada mitjana de 25 metres a l'entorn de zones urbanitzades i a banda i banda dels camins principals de la xarxa bàsica, amb l'objectiu de definir unes franges on els bombers puguin treballar amb seguretat i eficàcia.

Com cada any, el 2014 es van establir nous acords de col·laboració entre l'Ajuntament de Barcelona i el Consorci del Parc de Collserola per a la realització i manteniment de franges de protecció en zones urbanitzades.

Franges de protecció desenvolupades durant el 2014:

Franges de protecció desenvolupades durant el 2014	
Municipi	Hectàrees
Barcelona	**79,91**
DISTRICTE V	42,4638
Franges ja realitzades a mantenir	42,4638
DISTRICTE VII	18,8540
Franges de nova creació	0,5000
Ampliació de franges existents en perímetre urbà	1,0250
Franges ja realitzades a mantenir	17,3290
DISTRICTE VIII	18,6000
Franges de nova creació	1,1000
Ampliació de franges existents en perímetre urbà	2,7000
Franges ja realitzades a mantenir	14,8000
Molins de Rei	**1,8400**
TOTAL	**79,92**

D'altra banda, també es van fer altres tractaments sobre la vegetació dins el conveni de col·laboració entre la Diputació de Barcelona i l'Obra Social "la Caixa". En total, es van dur aterme actuacions sobre 81,11 ha, repartides de la manera següent:

Actuacions dins el conveni entre la Diputació de Barcelona i l'Obra Social de "la Caixa"	
Actuació	Hectàrees
Esporgues de repoblacions	28,05398
Condicionament de franges de protecció contra incendis	38,59783
Millora i recuperació d'espais oberts com a zones de pastura	5,47748
Construcció de tancats i punts d'aigua per a l'estada temporal dels ramats entre zones de pastura	8,98111
Total	**81,1104**

Actuacions realitzades dins el conveni de col·laboració entre la Diputació de Barcelona i l'obra social de "la Caixa"

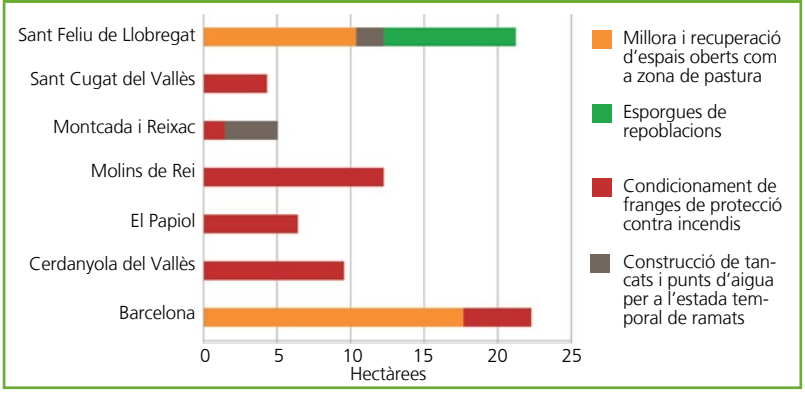

Arranjament i conservació de la xarxa viària bàsica

La xarxa viària bàsica està formada per una xarxa de camins aptes per a la circulació de vehicles de vigilància i d'extinció, degudament senyalitzats sobre el terreny. **La seva longitud total és de 206,52 km**, i els camins es classifiquen, segons el criteri establert al pla Infocat, **en primaris (34,10 km), secundaris (135,39 km) i terciaris (37,03 km).**

El Consorci assumeix el compromís de mantenir aquesta xarxa viària bàsica en estat operatiu, sobretot durant l'època d'alt risc d'incendi, amb les tasques de manteniment necessàries.

Durant el **2014 es van dur a terme treballs de manteniment en un total de 54,194 km, amb un cost total de 104.716 euros**. La distribució d'aquests treballs per municipis va ser la següent:

Treballs de manteniment de la Xarxa Viària Bàsica	
Municipi	Quilòmetres
Barcelona	8,625
Cerdanyola del Vallès	17,275
El Papiol	1,700
Esplugues de Llobregat	1,122
Molins de Rei	10,336
Montcada i Reixac	3,671
Sant Cugat del Vallès	1,839
Sant Feliu de Llobregat	8,776
Sant Just Desvern	0,850
TOTAL	**54,194**

En **conveni amb el districte de Sarrià - Sant Gervasi de l'Ajuntament de Barcelona**, s'han arranjat **2,039 km** de xarxa.

Sistemes de dipòsits d'aigua amb hidrants normalitzats per als bombers

El Consorci disposa dins el parc d'**11 basses per a l'alimentació** d'helicòpters bombarders, alimentades a través d'una canonada de polietilè que les connecta a la xarxa d'aigua, o bé a un dipòsit emmagatzemador d'uns 30 m^3, segons el cas.

El 2014 es van reparar o substituir les tanques de filferro malmeses, es va restaurar la base de formigó de les basses i aquestes es van senyalitzar amb pintura blanca i vermella per poder-les divisar fàcilment des de l'aire.

Gestió forestal i agrícola

La gestió forestal i agrícola del parc es desenvolupa mitjançant diferents línies de treball que van des de la gestió forestal de les finques públiques fins a l'execució del Pla agropecuari del parc

Gestió forestal unificada de les finques públiques del parc

Adscripció de finques públiques

El Parc Natural de Collserola té un àmbit territorial de 8.295 ha, que inclou una part dels nou municipis consorciats, unes 3.200 ha dels quals són de propietat pública.

Un dels objectius del Consorci és formalitzar jurídicament la gestió ordinària que duu a terme el Consorci de les finques públiques del parc. Durant l'any 2014 va continuar el procés iniciat pel que fa als tràmits d'identificar, sol·licitar i acceptar l'adscripció de l'ús i la gestió de finques públiques d'altres administracions dins l'àmbit del parc.

En resum, l'estat de les finques adscrites o cedides al Consorci el 31 de desembre de 2014 era el següent:

Finques adscrites o cedides al Consorci del Parc Natural de la Serra de Collserola el 31 de desembre

Titular	Terme municipal	Hectàrees
Aj. de Sant Feliu de Llobregat	Sant Feliu de Llobregat	173,55
Aj. de Cerdanyola del Vallès	Cerdanyola del Vallès	240,65
Aj. de Sant Just Desvern	Sant Just Desvern	103,76
Aj. de Barcelona	Barcelona	81,66
Aj. de Montcada i Reixac	Montcada i Reixac	7,2
Aj. del Papiol	El Papiol	48,31
Àrea Metropolitana de Barcelona	Sant Cugat del Vallès	82,3
	Barcelona	380,18
Aj. de Molins de Rei	Molins de Rei	186,28
Aj. de Barcelona*	Sant Cugat del Vallès	155,21
	Barcelona	269,59
Aj. de Sant Cugat del Vallès i EMD de Valldoreix*	Sant Cugat del Vallès i el Papiol	73,4
Total		**1.802,09**

*Adscripcions realitzades durant el 2014.

La gestió forestal dels boscos públics

Els PTGMF dels boscos públics de Collserola es duen a terme gràcies a la concessió de l'explotació d'aquests terrenys a empreses privades, que en redacten els Pplans, sempre amb el seguiment dels Serveis Tècnics del Consorci. Les empreses executen aquests plans i, com a principal contrapartida, n'extreuen biomassa forestal. L'aprofitament de la biomassa s'ha convertit, doncs, en una oportunitat per a la millora de la gestió dels nostres boscos.

A finals del 2014 es va fer la segona concessió per a la gestió de 1.126 ha de finques públiques. L'any 2012 se n'havia fet la primera, de més de 600 ha, i es preveu fer-ne una tercera, un cop les administracions titulars n'adscriguin la gestió al Consorci del Parc Natural de la Serra de Collserola.

Paral·lelament, s'estan fent passos per activar una associació de propietaris forestals privats de Collserola, perquè s'agrupin i puguin obtenir unes condicions més favorables de les empreses del sector per a la gestió dels seus boscos.

Els plans tècnics de gestió i millora forestal (PTGMF) dels boscos públics de Collserola es duen a terme gràcies a la concessió de l'explotació d'aquests terrenys a empreses privades, que en redacten els plans, sempre amb el seguiment dels Serveis Tècnics del Consorci

A finals del **2014** es va fer la segona **concessió per a la gestió de 1.126 ha de finques públiques**

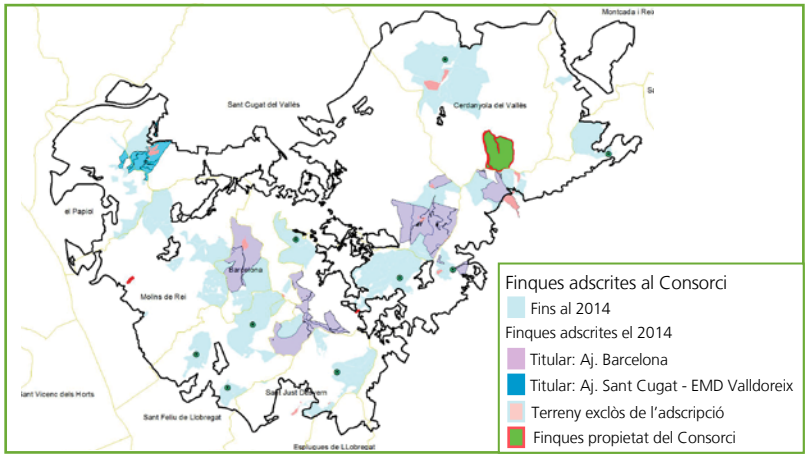

Activitats agrícoles i ramaderes: Pla agropecuari del parc

Amb l'aprovació del Pla agropecuari s'estableixen les bases per impulsar i potenciar l'activitat agropecuària al parc. L'execució d'aquest pla es va iniciar el 2014, però ja es duien a terme tasques en aquest sentit des de feia anys.

Durant el 2014 va continuar l'execució del Pla agropecuari del parc. Per exemple, es va treballar en la recuperació de la varietat de tomàquet Mandó de Collserola, i es va crear la marca Producte de Collserola

Marca de garantia Producte de Collserola

Pretén ser un distintiu de productes agroalimentaris de qualitat, proximitat, garantia, territori, identitat i de temporada produïts, elaborats, transformats i envasats en l'àmbit territorial del Parc Natural de la Serra de Collserola. Els productes que ja tenen un reglament específic dins la marca de garantia Producte de Collserola són l'oli, les mandarines, el xai i el cabrit. Els propers seran la mel, el vi i el tomàquet.

Al mes d'abril va tenir lloc la Jornada Gastronòmica del Xai de Collserola. Amb la voluntat de recuperar els productes agroalimentaris de la zona, el col·lectiu de cuiners Cuina Vallès va arribar a un acord de col·laboració amb l'empresa DePastura per tal d'incloure, a les cartes dels restaurants del col·lectiu, aquest producte recuperat del nostre territori, i oferir als clients un producte local i de qualitat de la comarca.

Presentació del tomàquet Mandó Collserola als productors de la serra

Marca Producte de Collserola

Camps d'oliveres a Sant Just Desvern

Recuperació de la varietat de tomàquet Mandó de Collserola

La varietat de tomàquet Mandó de Collserola s'ha conservat des de fa generacions a la masia de Can Mandó, al vessant solana del fondal de la Budellera, al nord de Vallvidrera i el Tibidabo i dins el parc. L'objectiu del pla d'actuació per a l'any 2014 va ser avaluar la possible millora del comportament agronòmic i la resistència a patògens d'aquesta varietat a partir de plantes empeltades sobre un portaempelt comercial (Beaufort), i comparar-ho amb plantes no empeltades. L'efecte negatiu sobre la qualitat organolèptica de l'empelt Beaufort desaconsella el seu ús en produccions ecològiques del tomàquet Mandó de Collserola, tot i les importants millores observades sobre els paràmetres agronòmics. Aquesta experiència es va presentar a finals d'agost als productors ecològics del Pparc per tal que participessin més activament en la seva conservació i el comencessin a conrear i comercialitzar.

Borsa de terres

Es tracta de localitzar parcel·les agrícoles abandonades i susceptibles de ser conreades, i posar en contacte els seus propietaris amb els agricultors interessats a conrear aquestes terres. En aquest sentit, el Consorci ha fet de mitjancer entre propietaris i agricultors en diferents ocasions, i alguns d'aquests contactes han prosperat: 10 ha de conreus herbacis de secà al Papiol i mitja hectàrea d'oliveres a Sant Just Desvern.

Ramaderia extensiva

Va continuar el programa d'ajuts als ramats d'ovelles i cabres del parc, que el 2014 va incloure les actuacions següents:

- **Renovació de les autoritzacions de pastura** a les finques públiques.
- **Instal·lació de dos tancats (cledes) com a corrals temporals** a la font del Ferro (Montcada i Reixac) i a Can Ferriol (Sant Feliu de Llobregat). Al de Can Ferriol també s'hi va instal·lar un cobert de 100 m^2.
- **Subministrament d'ordi a granel i bales de palla i d'alfals** per al ramat de Ca n'Oller (Montcada i Reixac).
- **Sembra de farratges de secà** (raigràs i trepadella) als camps de les finques públiques de Can Salat, Santa Margarida, Can Ferriol, Torre Abadal, Can Llevallol i el pantà de Vallvidrera per ser aprofitats pels ramats existents al vessant del Llobregat.
- **Subministrament d'aigua** amb camió cisterna per al ramat de San Just Desvern.

Altres actuacions

- Manteniment dels camps de Can Coll per afavorir-hi la fauna. L'any 2014 es va continuar fent rotació de conreus als camps, que va incloure ordi, sorgo, gira-sol, colza, raigràs i trepadella.
- La verema va tenir lloc els dies 15 de setembre, en què es van recollir 253,3 kg de raïm, i 19 de setembre, amb 71,2 kg de merlot i 218,5 kg de cabernet sauvignon. La fermentació es va fer al celler de Can Calopa de Dalt. Un cop fermentat el raïm, el 24 de novembre es va portar a les bótes situades a la mateixa masia de Can Coll.

Seguiment i lluita contra les plagues forestals

Processionària del pi

Durant el 2014 va continuar el programa de seguiment de la processionària del pi (*Thaumetopoea pityocampa*). el nombre total de captures de la qual va augmentar de forma important respecte de l'any anterior, fins a duplicar-se, pràcticament, en algunes de les zones de seguiment. Pel que fa al tractament fitosanitari contra la plaga, es va fer a mitjan novembre a banda i banda de les principals carreteres i camins del parc on hi ha més incidència de la plaga (pinedes dels vessants del Llobregat, de Barcelona i del Besòs), a més de les àrees de lleure i els miradors del parc.

Seguiment i control de vegetació exòtica invasora

Grup de treball de plantes exòtiques a Collserola

Es va publicar l'*Estudi d'espècies invasores a la ciutat de Barcelona i proposta d'espècies alternatives*, en format PDF, al web de l'Ajuntament de Barcelona, i amb un enllaç des del web del Parc de Collserola. Paral·lelament, se'n va elaborar una versió més resumida i gràfica, titulada *Què són les plantes invasores?*, de 30 pàgines, amb fotos, igualment en format PDF i als mateixos webs, i editada també en paper.

Ailants

Durant el 2014 es va injectar herbicida a 3.002 ailants als termes municipals de Barcelona, el Papiol, Molins de Rei, Montcada i Reixac, Sant Cugat del Vallès i Cerdanyola del Vallès. Al llarg del període 2004-2014 es va injectar herbicida a un total de 24.855 ailants.

Altres espècies exòtiques

El 2014 va continuar el seguiment i el control de les espècies següents:

- **Raïm de moro** (*Phytolacca americana*), amb la col·laboració del Grup d'Acció Forestal de DEPANA.
- **Enfiladissa de ramell groc** (*Senecio angulatus*) amb la col·laboració de grups escolars i del *Senecio pterophorus.*
- **Figuera de moro** (*Opuntia ficus-indica*).
- **Herba de la Pampa** (*Cortaderia selloana*).

La gestió de les espècies al·lòctones invasores al parc necessita la participació de la ciutadania. En aquest sentit, es va col·laborar en l'elaboració de diferents publicacions divulgatives sobre aquesta problemàtica

Processionària del pi (*Thaumetopoea pityocampa***)**

Figuera de moro (*Opuntia ficus-indica***)**

Nou tancat com a corral temporal per a ramats a Can Ferriol

Seguiment del medi natural

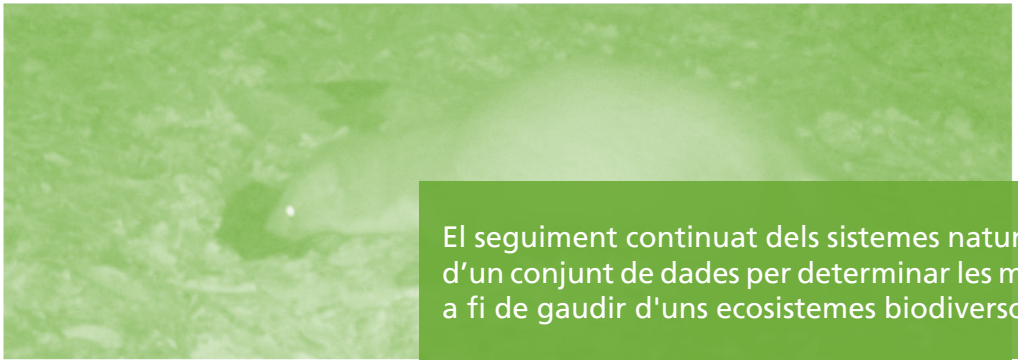

El seguiment continuat dels sistemes naturals del parc permet disposar d'un conjunt de dades per determinar les mesures de gestió més adients a fi de gaudir d'uns ecosistemes biodiversos i sostenibles

L'Estació Biològica ha continuat els programes de seguiment propis i les col·laboracions amb institucions.

Tots els estudis elaborats entre els anys 1983 i 2013 s'han recollit en una **nova publicació** del parc que s'actualitzarà anualment i serà disponible al seu web.

Estació Biològica del parc natural

L'Estació Biològica del Parc Natural de Collserola és un equipament del Consorci adscrit al Servei de Medi Natural i ubicat a la finca de Can Balasc. Aquesta finca, de 78,5 ha de superfície forestal i que inclou diverses edificacions, és propietat de l'Ajuntament de Barcelona, està situada al terme municipal de Barcelona i adscrita per conveni al Consorci.

L'any 2014, l'Estació Biològica va continuar els programes de seguiment propis i les col·laboracions amb institucions educatives i de recerca. També va participar activament en programes de seguiment impulsats per diverses entitats d'àmbit municipal, autonòmic i estatal.

Altres activitats que es duen a terme des de l'Estació Biològica:

Tasques de suport a universitats i grups de recerca, convenis de col·laboració de pràctiques. El 2014 es va col·laborar en el màster d'Ecologia Terrestre i Gestió de la Biodiversitat de la UAB, i amb l'IES Rubió i Tudurí acollint un alumne en pràctiques, i es va participar en el BioBlitz i en les Jornades SOCC (Seguiment d'Ocells Comuns a Catalunya), de l'Institut Català d'Ornitologia (ICO).

Assistència i participació en jornades científiques:

- Jornada «Modernització dels models de gestió cinegètica a Catalunya»
- Jornada «Les curses de muntanya en entorns naturals i rurals: Reptes i oportunitats per a un ús responsable i sostenible»
- Jornada «Els sistemes d'informació geogràfica d'ordenació cinegètica i les seves aplicacions»

Participació en les Jornades SOCC (Seguiment d'Ocells Comuns a Catalunya), de l'ICO

Publicació dels trenta anys d'estudis i seguiments a Collserola

Publicació dels trenta anys d'estudis i seguiments a Collserola

Collserola ha estat pionera en el seguiment continuat dels seus sistemes naturals. Des de l'any 1983 s'han realitzat prop de 300 estudis científics per conèixer exhaustivament la biodiversitat de la serra, fer-ne el seguiment i avaluar-ne l'estat amb l'objectiu de poder-la gestionar d'una manera eficaç. La gran implicació d'universitats i institucions en aquesta tasca, i l'aposta clara del seu òrgan gestor han fet possible disposar d'un conjunt de dades que ens permeten analitzar quines són les mesures de gestió més adients.

Fruit del conveni que l'any 2011 va signar el Consorci amb l'Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals (ICTA) de la UAB, el 2014 es va publicar *Recerca al Parc Natural de la Serra de Collserola 1983-2013. Síntesi dels estudis i treballs realitzats*. Es tracta d'una publicació dinàmica que s'actualitzarà anualment.

Atesa la potencialitat d'aquesta publicació com a eina divulgativa, se'n va fer una edició curta en format paper que es va distribuir a universitats i centres de recerca, així com a lesinstitucions interessades en el coneixement científic del parc.

El document, disponible al web del parc, conté una síntesi de diferents estudis i treballs, classificats segons la temàtica (avifauna, herpetologia, mamífers, ictiofauna, malacològics, insectes, flora, flora brioliquènica i altres). El contingut complet dels diferents estudis es pot demanar al Centre de Documentació i Recursos Educatius (CDRE) del parc.

Seguiment de la flora i fauna del parc

L'existència de programes de seguiment de la fauna i la flora del parc permet obtenir dades contínues que contribueixen a millorar la gestió dels seus espais naturals.

Cal diferenciar els estudis elaborats des dels Serveis Tècnics del parc dels que s'han fet mitjançant l'encàrrec directe a una institució o a investigadors.

Programes de seguiment elaborats al Parc Natural de Collserola durant l'any 2014
Pels Serveis Tècnics del parc
Seguiment de l'avifauna del parc: poblacions d'ocells nidificants i hivernants
Seguiment del procés d'invasió del rossinyol del Japó (*Leiothrix lutea*)
Seguiment de la nidificació d'aus rapinyaires al Parc Natural de la Serra de Collserola
Caracterització de nius d'ocells rapinyaires a Collserola
26a Campanya d'Observació i Seguiment d'Aus Rapinyaires en Migració
Participació en el projecte de l'*Atles dels ocells nidificants de Barcelona 2012-2014*
Seguiment de l'esquirol (*Sciurus vulgaris*)
Sondeig de teixoneres al Parc Natural de la Serra de Collserola
Seguiment de la població de senglars (*Sus scrofa*)
Parany fotogràfic de mamífers i projecte de fotoidentificació de genetes (*Genetta genetta*) a la Reserva Natural Parcial de Can Balasc-Rierada
Caracterització d'entorns sensibles a impactes d'usos públics: les activitats esportives multitudinàries
Informatització i georeferenciació *in situ* de dades de camp mitjançant CyberTracker
Seguiment de la flora prioritària i d'interès local
Per encàrrec directe a institucions o investigadors
Pla de seguiment dels ropalòcers (papallones diürnes) Catalan Butterfly Monitoring Scheme, CBMS (1)
Quiròpters del Parc Natural de Collserola: seguiment de forestals i cavernícoles a la mina de Can Rabella (1)
Programa SEMICE (Seguiment de Micromamífers Comuns d' Espanya) (1)
Programa Sylvia de seguiment de l'avifauna del Parc de Collserola (2)
Biodiversitat entomològica de les capçades dels boscos (3)
Projecte de selecció i millora del tomàquet Mandó (III). Millora del tomàquet Mandó vermell i estudi de l'efecte de l'empelt sobre el seu comportament agronòmic i el perfil sensorial (4)
Programa d'alliberament i seguiment de *Pelobates cultripes* (5)
Seguiment de la processionària del pi (6)

1. Museu de Ciències Naturals de Granollers
2. Institut Català d'Ornitologia (ICO)
3. Parc Zoològic de Barcelona i Ajuntament de Barcelona
4. Fundació Miquel Agustí
5. Societat Catalana d'Herpetologia
6. Jordi Jubany i Joaquim Muñoz

Durant el 2014 es van redactar **13 estudis de seguiment** liderats per l'Estació Biològica del parc i **8 estudis** encarregats a entitats externes

Entre altres, el 2014 es va iniciar l'estudi de caracterització dels nius d'aus rapinyaires, el sondeig de teixoneres i el seguiment de la flora prioritària i d'interès local del parc

Caracterització de nius d'aus rapinyaires a Collserola

Sondeig de teixoneres al Parc Natural de la Serra de Collserola

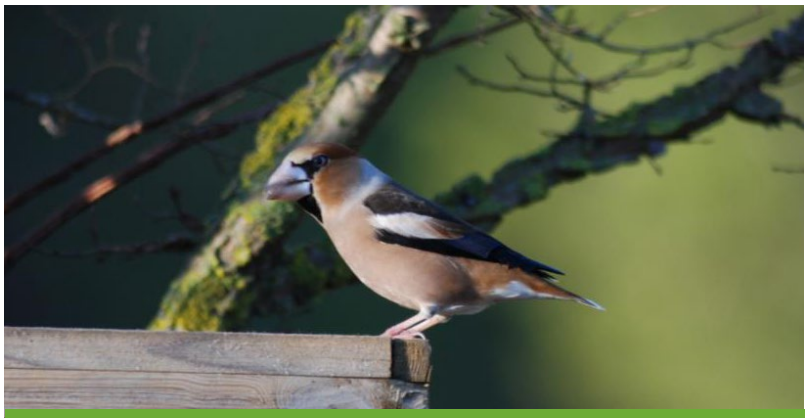

El durbec, un dels ocells que ha incrementat la seva presència al parc

Vigilància i control del planejament

El Servei de Guarderia s'encarrega de detectar les infraccions urbanístiques i ambientals que es puguin cometre al parc, informar-ne i fer un seguiment de les diferents problemàtiques sobre el territori

Les incidències majoritàries del 2014 en l'àmbit del parc natural van ser les relacionades amb la disciplina urbanística i la fauna salvatge i domèstica, seguides per l'abocament de residus

Durant el 2014, l'equip de Guarderia va fer el seguiment de la problemàtica de les barraques i horts il·legals al parc

Una de les tasques més importants dels guardes del Parc de Collserola és detectar les infraccions urbanístiques i mediambientals que es puguin cometre en l'àmbit del parc. Les actuacions són molt variades en un parc natural tan sotmès a l'activitat humana, i afecten principalment temes de disciplina urbanística, residus, incendis i fauna salvatge i domèstica. També, però menys importants, tenen lloc incidències relacionades amb l'accés motoritzat, vies de comunicació, aigües, flora, línies elèctriques, situacions de risc, activitats de lleure tradicionals, etc.

Actuacions de desmantellament de barraques i horts il·legals a Montcada

Distribució de les incidències segons tipologia durant el 2014

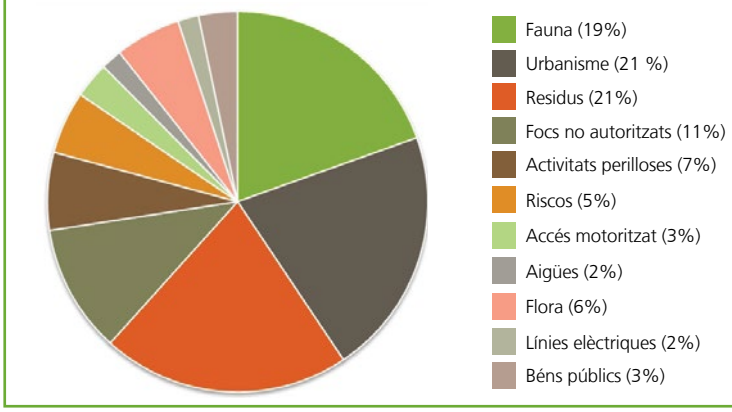

Incidències detectades durant el 2014

Fauna salvatge i domèstica (72)

- **31 incidències de fauna salvatge,** de les quals cal destacar 15 atropellaments en carretera (no s'han dut a terme actuacions de captura de senglars urbans, encara que s'han detectat 8 punts nous d'alimentació)
- **5 incidències de caça:** 4 de caça furtiva i 1 de fringíl·lids
- **36 incidències de fauna domèstica i animals de companyia: 10 de ramaderia, 16 d'apicultura, coloms, etc.**

Disciplina urbanística (75)

- **45 incidències de noves barraques i horts il·legals**
- **11 incidències d'obres no autoritzades en edificacions fora d'ordenació i 1 en edificacions catalogades**
- **6 incidències de moviments de terres no autoritzats**
- **12 incidències d'instal·lacions de serveis**

Abocament de residus

- **65 incidències d'abocaments puntuals de residus urbans**

Incendis i cremes controlades (26):

- **19 actuacions en incendis forestals**
- **1 actuació en cremes controlades no autoritzades**
- **3 actuacions en focs d'esbarjo no autoritzats**
- **3 cremes de vehicles**

Autoritzacions de cremes a l'hivern

Una de les tasques encomanades a la Guarderia del parc és la gestió d'autoritzacions de crema que els particulars comuniquen als ajuntaments durant el període comprès entre el 16 d'octubre i el 14 de març. El 2014 es van gestionar 117 comunicacions de crema, de les quals 104 van ser autoritzades i 13 denegades.

Actuacións de desmantellament de barraques

El 2014, la Guarderia del parc va continuar dedicant una atenció especial a la problemàtica de les barraques i horts il·legals. Va prosseguir la tasca de seguiment per tal de desallotjar els barraquistes del paratge del torrent de Batzac. També van començar els treballs per quantificar, identificar i informar la zona de barraques del turó de Montcada, on, paral·lelament, es van dur a terme actuacions de tancament de camins amb la intenció de limitar l'augment de les ocupacions.

Activitat apícola i equina al parc

Els guardes del parc han finalitzat les tasques de localització i identificació dels assentaments apícoles i equins que hi ha a la serra, per tal de regularitzar-los segons la normativa interna del Consorci que s'està elaborant a aquest efecte.

Manteniment i millora de les instal·lacions

Des del Servei de Medi Natural es duen a terme les tasques de manteniment de les infraestructures i de la senyalització, així com la neteja dels espais. D'altra banda, el Servei de Projectes i Obres s'encarrega del manteniment dels edificis i les instal·lacions

Manteniment d'infraestructures i senyalització

L'equip de manteniment del parc natural està constituït per nou persones que desenvolupen les funcions següents: control i seguiment d'activitats, manteniment del mobiliari i la senyalització, neteja, manteniment dels itineraris i control de la maquinària.

Pel que fa al **manteniment del mobiliari i la senyalització**, durant el 2014 es van fer les actuacions següents

128	Cadenes (reparació)
11	Cadenes (9 de noves i 2 de recol·locades)
56	Peus drets (banderoles, avís cívic, xarxa bàsica, pilona)
17	Baranes (de cable i de fusta)
3	Senyals de trànsit
7	Plafons
10	Altres: taules, bancs, respatllers, torres de guaita, escales

El 2014 es va enllestir la senyalització definitiva dels GR i PR que travessen el parc, en conveni amb la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya, eliminant les pintures sobre el terreny i substituint-les per plaquetes sobre peus de senyalització.

Pel que fa a la recollida de deixalles, el 2014 es va disposar d'una partida pressupostària per contractar un equip extern. El concurs públic es va adjudicar a Arico Forest, que des del començament del juny va assignar un parell d'equips de tres persones cadascun al gruix d'aquest manteniment. **En total, es van recollir 83.852 kg de deixalles entre àrees de lleure, àrees d'estada, miradors i espais annexos a les carreteres i fonts.**

Millora de les instal·lacions

Centre d'Informació del parc

Durant el 2014 es van dur a terme treballs per actualitzar elements i instal·lacions que havien quedat obsolets. Entre les diferents actuacions, destaca la **renovació de la plataforma que configura la terrassa del Centre d'Informació**, feta amb fusta tractada i antilliscant. Altres treballs realitzats:

- **Instal·lació d'una nova xarxa de connexió d'equips informàtics i de comunicacions.**
- **Adequació de la centraleta i l'equip de mesures contra incendis de l'edifici.**
- **Renovació de les portes de vidre d'accés a l'edifici.**
- **Reparació de la bassa situada al davant de l'edifici.**

Centre d'Educació Ambiental Can Coll

Instal·lació d'una caldera de biomassa de calefacció i aigua calenta sanitària

Com a continuació del projecte iniciat el 2012 amb la instal·lació d'una caldera de biomassa a l'Estació Biològica del Parc Natural de la Serra de Collserola (Can Balasc), el 2014 van començar els treballs d'**instal·lació d'una altra caldera de biomassa al Centre d'Educació Ambiental** (CEA) del parc, a la masia de Can Coll, gràcies a la **col·laboració econòmica de la Diputació de Barcelona**. El Consorci s'ha acollit així al programa promogut per l'esmentada entitat per implantar l'ús de sistemes de calefacció per biomassa a la xarxa de parcs de la Diputació de Barcelona.

Aquesta nova instal·lació inclou un edifici construït sota la cota del terreny per tal de no afectar l'estat actual de l'esplanada ni els espais on es realitzen les activitats escolars del centre.

Durant el 2014 s'han realitzat diferents actuacions en els equipaments del Parc per tal d'actualitzar i/o millorar algunes de les instal·lacions, destacant la nova terrassa del Centre d'Informació o la nova caldera de biomassa del Centre d'Educació Ambiental Can Coll

Nova terrassa al Centre d'Informació

Instal·lació d'una nova caldera de biomassa al CEA Can Coll

Durant el 2014 es va iniciar el projecte de rehabilitació i remodelació de l'edifici de Vil·la Joana, impulsat per l'Ajuntament de Barcelona

També es van fer diverses obres de millora a les àrees de lleure del parc, com ara l'ampliació de l'edifici del bar-restaurant del Torrent de Can Coll i el tancament del perímetre de La Salut, a Sant Feliu de Llobregat

Obres de rehabilitació de Vil·la Joana

Estació Biològica del Parc Natural de Collserola (Can Balasc)

Fa tres anys es va instal·lar una caldera de biomassa a l'Estació Biològica del parc, a Can Balasc, però el disseny definitiu de la sitja va quedar pendent, ja que les opcions existents no eren les més òptimes per la situació i econòmicament la despesa era excessiva. Actualment, amb l'experiència d'altres instal·lacions similars, s'hi han anat fent millores amb petites intervencions i una despesa reduïda. Així, s'ha creat un accés a la caldera per poder subministrar l'estella en la quantitat convenient, des d'una tremuja exterior, de manera que es minimitza la despesa del transport d'aquest material, es faciliten els treballs del personal que la manipula i, el més important, es garanteix la seguretat en l'àmbit de la sitja i el seu ús.

Edifici de Vil·la Joana

El 2014 van començar les obres de restauració, rehabilitació i remodelació de Vil·la Joana. **L'objectiu d'aquesta important inversió de l'Ajuntament de Barcelona és la rehabilitació d'un important patrimoni, així com la creació d'un equipament dedicat al poeta Jacint Verdaguer i un centre dinàmic d'activitats culturals**. Es tracta d'una aposta conjunta entre el districte de Sarrià - Sant Gervasi i l'Institut de Cultura de Barcelona. Els Serveis Tècnics del Consorci col·laboren en l'execució d'aquest projecte, realitzat per A&M Arquitectes i promogut pel mateix Consorci l'any 2010 per encàrrec del Museu d'Història de Barcelona.

Les obres, que suposen una important inversió, han obligat al **tancament temporal de l'esmentat museu,** i es preveu que concloguin abans d'acabar l'any 2015.

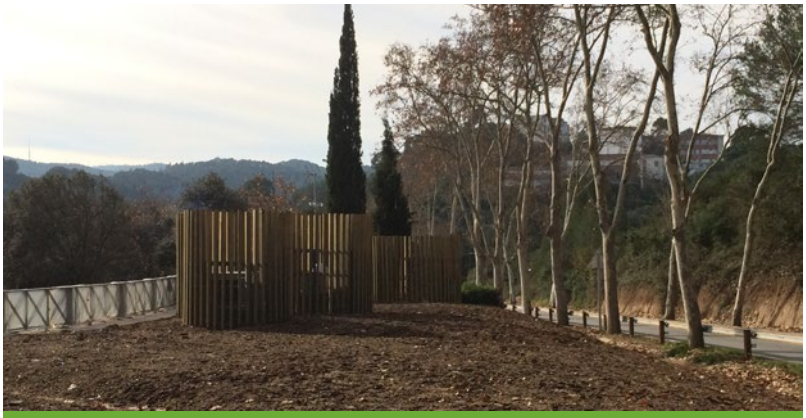

Ampliació de l'edifici del bar-restaurant de l'àrea de lleure del Torrent de Can Coll

Tancament del perímetre i de les instal·lacions de l'àrea de lleure de La Salut

Millores a les àrees de lleure i zones d'estada

Àrea de lleure del Torrent de Can Coll

Ampliació de l'edifici de la cuina del restaurant

El 2014, es va **ampliar la cuina i la zona de cambres, així com un espai privat per al personal**, per complir els requeriments normatius tant sanitaris com de restauració vigents. Així mateix, l'actuació va permetre arranjar l'espai exterior de l'edificació, de manera que se'n va millorar l'aspecte i la integració en l'entorn, en eliminar una pèrgola situada a la part superior i obtenir, així, un espai més diàfan. Aquests nous espais han quedat sota el nivell del carrer.

Àrea de lleure de La Salut de Sant Feliu de Llobregat

Tancament del perímetre de l'àrea de lleure

Fruit del **conveni de col·laboració amb l'Ajuntament de Sant Feliu de Llobregat**, es va procedir a tancar el perímetre dels equipaments de l'àrea de lleure de La Salut per tal d'aïllar els espais en horari nocturn i evitar, així, els actes vandàlics que hi tenien lloc. Es preveu fer el mateix amb altres àrees de lleure del Parc Natural de Collserola.

Àrea de lleure de Santa Creu d'Olorda

Millora integral de tota l'àrea

Durant el darrer trimestre del 2014 es va fer un gran esforç econòmic per **reposar la totalitat de les fustes perimetrals de l'àrea de lleure de Santa Creu d'Olorda**, així com per refer les cunetes de recollida d'aigua de la pluja i conduir-les al torrent

Així mateix, es va reconstruir el gran escocell de pedra que hi ha en una de les feixes inferiors, i es van reparar i refer tots els murs de les diferents feixes que componen aquesta àrea de lleure tan visitada els caps de setmana.

El pantà de Vallvidera

Actualment constitueix un espai consolidat de lleure i, sobretot, un important hàbitat per a la fauna d'ambients aquàtics, principalment amfibis.

Durant el 2014 es van dur a terme diferents actuacions de reposició dels graons de fusta de l'escala lateral de l'edifici d'Elies Rogent, així com treballs de manteniment periòdics tant preventius com correctius.

Projectes estructuradors del parc

Des del Consorci es duen a terme nous projectes, la major part en col·laboració amb els ajuntaments de la zona, d'una importància cabdal per a la configuració i l'estructuració d'un parc immergit en una àrea metropolitana densament poblada

Reparació del paviment del tram superior de la pista de Sant Medir

Aprofitant la celebració de l'aplec de Sant Medir (3 de març), **l'Ajuntament de Sant Cugat ha dut a terme la reparació del tram superior del paviment de la pista**, entre Can Puig i la carretera de l'Arrabassada. Amb aquesta actuació, tota la pista passa a ser perfectament operativa per a la circulació rodada.

Enderroc d'edificacions de la pedrera del puig d'Olorda (antiga Sansón)

Al mes de març del 2014, l'empresa CEMEX **va enderrocar i eliminar les últimes instal·lacions obsoletes de l'antiga pedrera del puig d'Olorda**, al municipi de Sant Feliu de Llobregat, que encara restaven sobre el territori del parc i que ocupaven sòl forestal. En total, es van eliminar 18 elements (casetes i edificacions d'obra, dipòsits d'aigua, suports de línies elèctriques, escales i estructures de ferro, restes d'enderrocs, etc.). Quedaran només com a vestigi d'aquesta explotació la gran nau intermèdia d'emmagatzematge i les cintes transportadores elevades, que constituïen el sistema de transport i proveïment des de la pedrera fins a la fàbrica.

Arranjament de l'esplanada de Can Borni

Per tal de millorar el funcionament d'aquest espai com a lloc estratègic per a la gestió del parc, el Consorci hi ha desenvolupat un projecte de millora i endreça. L'actuació ha consistit a segregar físicament l'esplanada de la pista de Can Borni, millorar les condicions del paviment i del drenatge de l'espai, i crear deu places d'estacionament lliure permanent per als usuaris del parc que visitin el viver.

El Bosc Literari de la Serreta

Ara fa uns deu anys, l'Associació de Veïns de la Serreta - Bosc d'en Saladrigues va posar en marxa un projecte per definir un circuit de passejada i dotar-lo de contingut cultural. Així va néixer el Bosc Literari i anella verda de la Serreta. **El Consorci, d'acord amb l'Ajuntament de Sant Cugat i l'esmentada associació de veïns, col·labora en la consolidació i formalització de l'espai i en la proposta de passejada**. El projecte va incloure la creació de dues portes d'entrada al parc, elements que hi donen visibilitat i reconeixement i, al mateix temps, emfasitzen la connexió de l'espai amb el parc.

Durant el 2014 es van dur a terme diferents actuacions per millorar els accessos al parc, així com per recuperar espais com a sòl forestal

Arranjament de l'esplanada de Can Borni

Enderroc d'edificacions a la pedrera del puig d'Olorda

La localització del Parc enmig d'una zona densament poblada fa necessari la creació d'espais d'acollida i d'entrada dels visitants, tant des de les zones perifèriques com des de dins del mateix territori del Parc

Durant la segona fase, que finalitzarà el 2015, es construirà una plataforma-mirador

La passejada circular fins al pantà s'inicia a prop de la masia-restaurant Can Borrell

Recuperació del pantà de Can Borrell

Al mes de febrer del 2014 es va inaugurar la primera fase de les obres de millora del pantà de Can Borrell, un espai d'especial interès ambiental i paisatgístic.

Aquest petit embassament va ser construït a principis del segle xx per garantir el reg dels camps de conreu de la masia de Can Borrell. L'any 2013 es va iniciar un projecte de recuperació d'aquest indret que ha permès tornar-li l'esplendor. **Així, s'ha establert un itinerari circular coherent entre la masia-restaurant de Can Borrell i el pantà, gràcies a la construcció d'una passarel·la sobre la presa i d'un pont penjant de 12 metres per salvar una petita torrentera**.

L'**execució de l'obra ha estat finançada conjuntament per l'Ajuntament de Sant Cugat del Vallès i el Consorci**. El projecte manté intacte el marge occidental del pantà, la zona més ben conservada i de gran valor ambiental, gràcies, en part, a la seva inaccessibilitat.

Durant el segon semestre del 2014 es va iniciar la segona fase del projecte, que té com a objectiu la construcció d'una plataforma de fusta com a espai d'estada i observació de la zona, així com la senyalització i el condicionament d'una part de l'itinerari. Per a l'execució d'aquesta **segona fase** es compta amb la implicació del **Consorci de Turisme del Vallès Occidental**, a través del conveni de col·laboració signat el 14 de febrer de 2014 entre aquesta entitat, l'Ajuntament de Sant Cugat i el Consorci.

Amb la recuperació d'aquest espai es vol a**propar als visitants la seva gran riquesa natural i paisatgística**. Per aquest motiu, es col·locarà un plafó interpretatiu amb codis QR que enllaçaran amb els sons de les principals espècies de fauna presents en aquest ecosistema del parc.

Aquesta intervenció ve precedida d'altres actuacions a la zona amb l'objectiu de recuperar ambientalment i paisatgísticament el camí de Sant Medir. Des de l'any 2002 i mitjançant diferents convenis de col·laboració entre el Consorci i l'Ajuntament de Sant Cugat, es va adequar el camí per al pas de vehicles de bombers i serveis, es va arranjar l'àrea d'estada de l'ermita de Sant Medir i entorns, es va construir un nou pont a Can Borrell, i es van restaurar els entorns de Sant Adjutori i el forn ibèric.

Inauguració de la primera fase de l'actuació al pantà de Can Borrell. Font: Aj. Sant Cugat

Rehabilitació del castell de Torre Baró

Amb la finalització de les obres de rehabilitació, s'ha recuperat per a la ciutadania el castell de Torre Baró, un edifici emblemàtic i catalogat, situat a l'extrem oriental de la serra de Collserola. Es tracta d'un magnífic mirador de la ciutat de Barcelona i el Vallès, que inclou un espai expositiu de divulgació històrica i naturalística i un punt d'informació del parc natural.

El castell està **situat en una de les principals portes d'entrada de visitants al parc**, tant d'usuaris que hi accedeixen a peu des dels barris propers com de ciclistes. La seva ubicació privilegiada permet vistes de 360 graus del Parc Natural de Collserola, del riu Besòs, de la ciutat i del Vallès Occidental. Així mateix, forma part de l'àmbit d'estada del mirador de Torre Baró, punt d'inici del futur passeig de les Aigües.

Les **obres impulsades per l'Ajuntament de Barcelona** han permès la rehabilitació de les cinc plantes de l'edifici. A la planta baixa, totalment diàfana, s'ha instal·lat un espai expositiu amb informació històrica del castell i del Parc Natural de Collserola, amb un mapa a gran escala de la serra i un plafó divulgatiu dels valors naturals de l'espai.

A la planta inferior s'ha condicionat una zona de magatzem, que usarà l'Associació de Veïns de Torre Baró.

Pel que fa a la resta de plantes de l'edifici, s'han protegit les obertures de la primera planta per evitar-hi l'entrada i s'ha millorat la seguretat amb baranes.

L'última planta s'ha habilitat com un gran mirador a la vall del Besòs, les planes de Barcelona i el Vallès i la serralada de Marina, amb plafons explicatius de les diferents panoràmiques i de la història de l'indret.

A l'exterior de l'edifici s'ha arranjat la plaça mirador, que permet tenir unes vistes panoràmiques de l'entorn. Aquest espai també servirà per dinamitzar algunes activitats de les entitats dels barris de Torre Baró i Roquetes, i ofereix uns plafons amb informació històrica del castell i la seva relació amb la zona.

La recuperació arquitectònica de l'espai inclou també una il·luminació ornamental, amb llums leds a les finestres de la segona i tercera planta, de colors i programable.

La **gestió d'aquest nou punt d'informació és a càrrec del districte de Nou Barris (Ajuntament de Barcelona)**, amb la col·laboració dels serveis tècnics del Parc.

El projecte de rehabilitació integral del castell de Torre Baró ha estat impulsat per l'Ajuntament de Barcelona

Aquest emblemàtic edifici s'ha convertit en un nou punt d'informació del parc

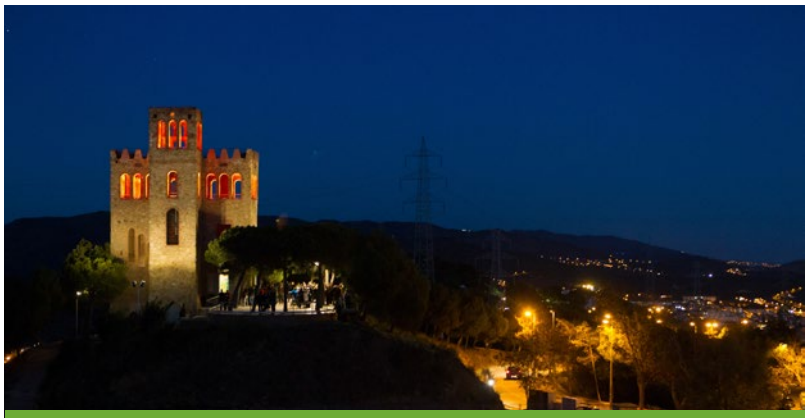

Il·luminació nocturna del castell. Font: Ajuntament de Barcelona

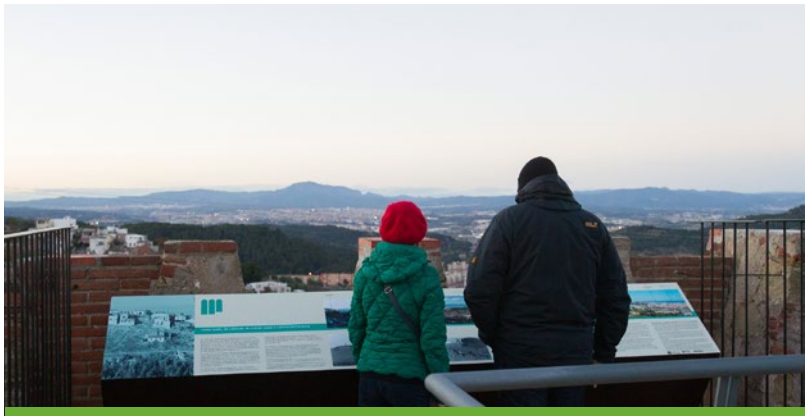

Mirador superior del Castell. Font: Ajuntament de Barcelona

Altres actuacions en diversos indrets del parc natural

- **Treballs de reparació de la font de la Budellera**: reparació de murets i neteja de desguassos obturats
- **Manteniment periòdic mensual de les fonts d'aigua potable** de la serra, amb la neteja de pericons i reixes, la substitució de brocs i tots els treballs derivats
- **Arranjament amb talussos i gabions de contenció al camí de Ca n'Amigonet**
- **Instal·lació d'un nou paviment a la font del Ferro**
- **Reposició de fustes malmeses de la tarima a l'àrea de lleure de la plaça de Mireia** i retirada del triangle situat a la part superior de l'àrea

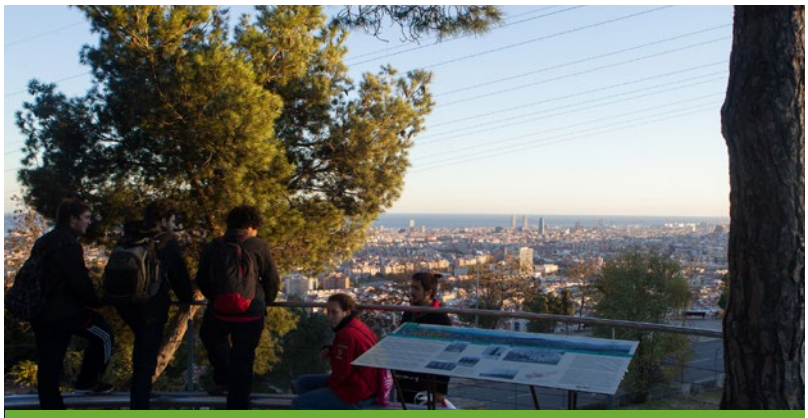

Mirador exterior a la plaça del castell de Torre Baró. Font: Ajuntament de Barcelona

Ús públic, divulgació i educació ambiental

Compaginar l'ús i la conservació del parc és una tasca que necessita diferents estratègies, des de la comunicativa, l'educativa i la divulgativa fins a la regulació de les activitats que s'hi desenvolupen

Els centres d'informació del parc van atendre gairebé **36.000 usuaris** al llarg de l'any 2014. Les èpoques en què es reben més visitants són la primavera i la tardor

El Consorci té dos equipaments que fan aquesta funció: el Centre d'Informació, obert cada dia, i Can Coll, que obre les seves portes els diumenges per atendre els visitants que s'hi apropen

L'equip del Servei d'Ús Públic del parc treballa en diferents línies de gestió en funció del públic destinatari. Durant els últims anys s'ha posat en evidència la necessitat de reforçar els recursos humans i econòmics per millorar les estratègies de comunicació que facin entenedor per a la ciutadania el missatge «Collserola et cuida. Cuida Collserola». En aquest sentit, s'ha reforçat la tasca habitual d'atenció als visitants del Centre d'Informació i de Can Coll, amb l'habilitació de punts d'atenció itinerants, per exemple al passeig de les Aigües, a la pista de Can Borrell i al pantà de Vallvidrera, per explicar bones pràctiques a Collserola.

Visitants dels equipaments del parc

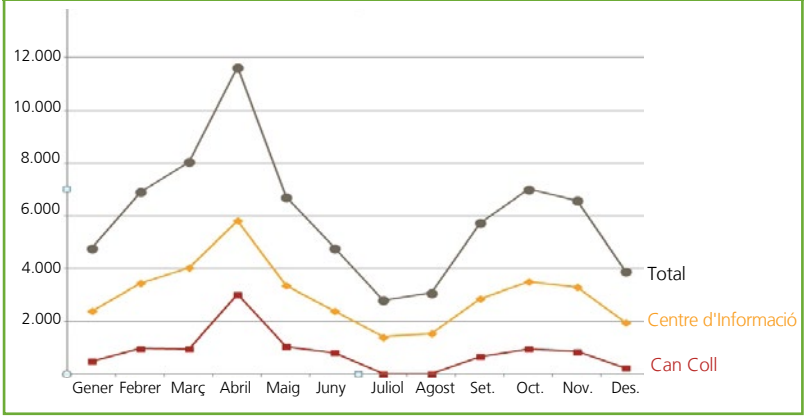

El Centre d'Informació del parc

Informació i atenció als visitants

La funció educativa del parc es vincula a la voluntat d'atendre les persones i satisfer les seves necessitats. Amb aquesta finalitat, resulten essencials els centres de visitants, amb el personal i l'equipament adequats. A la serra de Collserola, amb una llarga tradició d'ús i una alta freqüentació, l'atenció als visitants esdevé un factor determinant i un element primordial de la gestió del parc.

Dos equipaments del Consorci són fonamentals en aquesta funció:

El **Centre d'Informació** és l'equipament de referència per a la ciutadania i té com a funció primordial la **recepció i l'acollida dels visitants del parc natural**. La seva ubicació, al bell mig de la serra, un **accés fàcil amb transport públic**, que sigui obert de forma continuada, i els serveis i les activitats que proposa són factors que afavoreixen la seva operativitat.

El **Centre d'Educació Ambiental Can Coll** funciona com a **centre d'atenció als visitants els diumenges**, amb una oferta d'activitats pensada per al públic familiar, gràcies a les seves infraestructures i instal·lacions. Entre setmana, acull la comunitat educativa, amb una oferta pedagògica iniciada l'any 1988.

També són equipaments d'atenció als visitants:

- **L'Espai d'Interpretació del Pantà de Vallvidrera,** que va obrir **vuit dies** a càrrec del pressupost del Consorci i va atendre **645 visitants.**
- **La Caseta d'Informació del Parc de la Riera**, gestionada per l'Ajuntament de Cerdanyola.
- **El castell de Torre Baró**, inaugurat al novembre del 2014 i gestionat per l'Ajuntament de Barcelona.

A més d'aquests punts d'informació fixos, durant el 2014 es va iniciar la implementació dels **punts de difusió de bones pràctiques**, que entre setmana s'han desenvolupat dins el projecte Voluntaris de Collserola i, els caps de setmana, han anat a càrrec de l'equip de guies del parc. Aquests punts han atès 191 persones entre setmana i 279 els dissabtes i diumenges, durant els set dies feiners i els quatre caps de setmana en què han estat operatius. **Aquesta acció ha estat patrocinada per l'empresa Túnels de Barcelona i Cadí**.

Activitats de caps de setmana i festius, adreçades al públic general

Amb l'objectiu de brindar als usuaris l'oportunitat d'augmentar els seus coneixements sobre els valors i característiques del patrimoni natural i cultural de la serra, el parc ofereix un ampli ventall de propostes que es concreten a l'agenda d'activitats trimestral (tallers, itineraris guiats, jornades festives, xerrades, exposicions, audiovisuals, etc.).

Les diferents propostes es reparteixen per tot el territori de la serra. En són un bon exemple les **excursions amb voluntaris**, que el 2014 van mobilitzar més de 700 persones. Tenen un pes important dins les activitats, per la feina de disseny i organització, les jornades participatives, adreçades al públic familiar, en les quals es despleguen simultàniament un ampli ventall de propostes al voltant de temàtiques concretes, com ara les **Jornades de la Vinya i el Vi**, o la **Festa dels Ocells**, que ja acumula més de 20 edicions. Va destacar l'any 2014 la **visita a la granja de Can Coll**, que 1.828 persones van fer de forma guiada, i més de 2.000, de forma lliure. També es van fer visites per a grups organitzats (en general, AMPA de centres educatius), tant a la granja com al bosc de Can Coll, amb 248 participants.

Activitats de l'agenda del 2014

	Nre. d'activitats	Participants
Especials	18	4.169
Passejades temàtiques	32	351
Nits d'astronomia	11	150
Excursions amb voluntaris	27	773
Visites a la granja de Can Coll	40	3.828
	128	**9.271**

Als diferents centres del parc es van mostrar el 2014 les exposicions temporals següents:

- **«Haikus i tankes»**, gener-març
- **«Conreus i pastures a Collserola»**, gener-març
- **«Accions: Paisatge-Art-Natura»**, maig-setembre i octubre-desembre
- **«Aus de pas»**, setembre-octubre
- **«Pedra seca»**, setembre-desembre

Comunicació institucional

El Programa de Comunicació del Consorci s'ha d'entendre com una eina educativa per fer arribar a la ciutadania, les organitzacions, els ens consorciats i les empreses, el missatge de la importància de preservar els valors naturals de la serra. I també, com un bon recurs per aconseguir aliances, suports i confluències amb els grups d'interès externs.

El lema triat per encapçalar comunicativament el mapa estratègic del parc és **«Collserola et cuida. Cuida Collserola»**, que té com a finalitat mostrar els beneficis ecològics i de salut que representa viure a prop d'un espai natural. Aquest missatge es fonamenta en tres eixos de gestió:

- **Preservar els valors naturalístics que han fet possible la declaració de Collserola com a parc natural, espai d'interès natural i territori inclòs dins la Xarxa Natura 2000**
- **Delimitar l'ús social del parc per tal de no comprometre la conservació dels sistemes naturals**
- **Promocionar activitats saludables i terapèutiques a la natura, davant activitats fisicoesportives massives, per donar a conèixer la relació entre natura i salut**

Algunes de les activitats especials de l'agenda d'aquest any han estat la **Nit dels Ratpenats**, de divulgació científica, i les **Jornades de la Vinya i el Vi**, una iniciativa en la qual participen tots els municipis amb territori a la serra i que va aplegar més de **430 persones al CEA Can Coll**

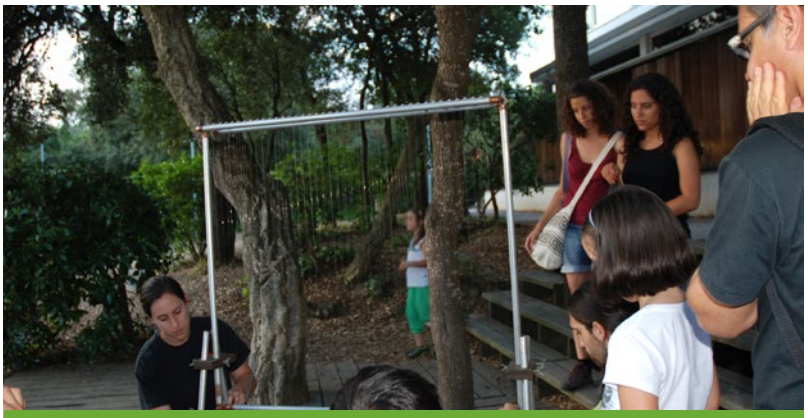

Nit dels Ratpenats, al Centre d'Informació del Parc

26a Campanya d'Observació i Seguiment d'Aus Rapinyaires en Migració

Jornades de la Vinya i el Vi a Collserola, amb 430 participants al CEA Can Coll

«Collserola et cuida. Cuida Collserola» és el lema que vertebra la comunicació institucional del parc

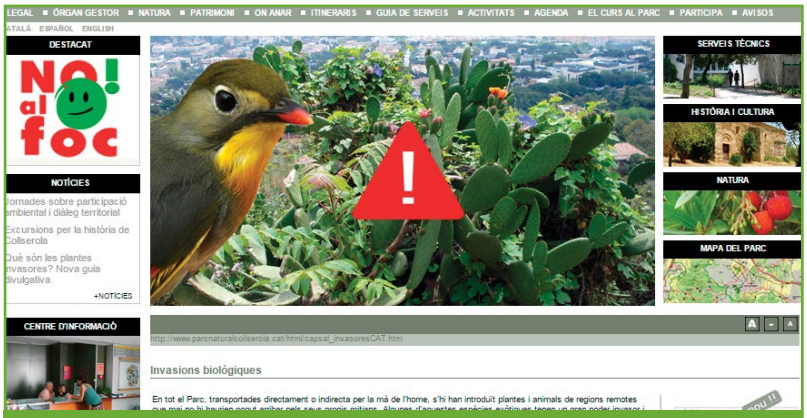

Nou espai web sobre les invasions biològiques

Nou fullet de descoberta del pantà de Vallvidrera

Butlletins publicats durant el 2014

Web institucional

Durant el 2014 es va fer el manteniment i la posada al dia habituals del web, d'acord amb el desenvolupament del curs i els esdeveniments que marquen l'actualitat del parc. Mésenllà d'aquesta tasca ordinària, però, cal destacar:

- Els **treballs d'optimització de la funcionalitat del web,** així com l'ampliació del portal i nous continguts en alguns àmbits temàtics.

- Les **tasques de definició d'un producte per a dispositius mòbils**, del tipus app o webapp, que millori la consulta del web i que aprofiti tot el potencial de la tecnologia i la portabilitat d'aquests suports.

- L'**enriquiment i la potenciació de l'apartat dels vídeos**. S'han creat canals de vídeo corporatius tant a la plataforma YouTube com a Vimeo..

L'estadística d'accessos indica un total de 141.700 visitants (el 32 % més que el 2013), 301.877 visites (el 19 % més) i 1.739.925 pàgines vistes (el 56 % més), de manera que es manté la tendència d'increment significatiu registrada els darrers anys.

Xarxes socials

Des de l'any 2011, el Consorci és present en algunes de les xarxes socials més actives actualment (Facebook i Twitter). L'any 2013, i amb motiu de la Festa del Parc Natural, es va obrir un compte a Instagram. L'objectiu és que aquests espais de comunicació bidireccional ajudin a millorar la participació de la ciutadania. A més, les xarxes socials permeten una comunicació molt més personalitzada amb els usuaris, molt adient quan es vol comptar amb la seva complicitat. **Durant el 2014, es va mantenir l'activitat, gairebé diària, a dues xarxes socials: Facebook i Twitter**.

Notícies del Parc Natural

Difondre el dia a dia de la gestió d'un espai natural protegit esdevé una eina essencial per transmetre el missatge de la importància de la seva preservació. Per aquest motiu, l'any 2012 es va iniciar una publicació digital pensada per fer arribar als diferents membres dels òrgans de govern, treballadors i altres grups interessats en la gestió del parc, les diferents notícies generades des dels Serveis Tècnics del Consorci, i que es publiquen al web del parc i a les diferents xarxes socials. **Durant el 2014 es van publicar un total de 58 notícies i es van editar 11 butlletins digitals, amb una mitjana de quatre notícies per butlletí**..

Publicacions

Durant el 2014 es van editar de forma ordinària els quatre números del *Butlletí* i *l'Agenda* del parc, la publicació *El curs al parc* i la *Memòria de gestió* del Consorci, així com els materials de divulgació de la campanya de migració de rapinyaires.

També es van reeditar, entre altres, els fullets *Benvinguts a Can Coll*, *Bones pràctiques al parc*, el de presentació del parc i *Passejades al voltant del Centre d'Informació*. A més, es van publicar alguns materials nous:

- ***Recerca al Parc Natural de la Serra de Collserola 1983-2013. Síntesi dels estudis i treballs realitzats***
- **Fullet del pantà de Vallvidrera**

També, i amb motiu de l'aprovació del Pla agropecuari del parc, s'ha treballat en la revisió i l'ampliació de l'exposició «Conreus i pastures a Collserola», que es posa a la disposició detotes les entitats i associacions interessades.

Senyalització interpretativa

Durant el 2014 es van enllestir i ubicar els darrers plafons previstos en projectes iniciats l'any anterior. Cal destacar els **plafons de la font de la Mitja Costa i de l'obaga**, al recorregut arranjat del turó de Montcada, **els de Can Ferriol, la vall de Can Parellada i les barraques de vinya**, corresponents als itineraris senyalitzats al terme de Sant Feliu, i, finalment, **el del pantà de Can Borrell.**

Mitjans de comunicació i publicitat

Durant el 2014 es va elaborar un pla d'acció per portar a terme una gestió més activa davant els mitjans que es va començar a implementar a partir del segon semestre. Per exemple,actualment les notícies generades s'envien per publitramesa a 117 contactes de mitjans de comunicació, a més de l'enviament a contactes institucionals, empreses, etc.

Bloc temàtic	Principals temes apareguts als mitjans
Patrimoni construït	• Recuperació del pantà de Can Borrell i el seu entorn • Rehabilitació del castell de Torre Baró • Obres a Vil·la Joana per acollir la Casa Verdaguer de la Literatura
Infraestructures	• Línia de molt alta tensió (MAT) de Collserola • Pedrera Berta
Gestió del medi natural	• Retirada de barraques i recuperació paisatgística de diferents zones del parc • Prevenció d'incendis i la caça i control de la població de senglars • Projecte agropecuari del parc i certificació de la marca Producte de Collserola
Gestió de l'ús social	• Difusió de les ordenances vigents i de les recomanacions per a unes bones pràctiques al parc

La valoració de la presència del parc als mitjans va ser molt positiva, amb un total de **203 aparicions als mitjans de comunicació** que hem classificat segons el grau d'intervenciótècnica. Es van comptabilitzar un total de **56 temàtiques diferents,** agrupades en nou blocs temàtics. Al quadre anterior destaquem només les temàtiques que van tenir més repercussió als mitjans, i que van representar el 63,5 % del total.

Regulació de les activitats al parc

Activitats autoritzades al Parc durant l'any 2014

Tipus d'activitat	A	B	C	D	Participants
Caminades, excursions, marxes i curses a peu	106	106	104	2	42.978
Aplecs, romiatges i trobades	40	38	39	1	10.224
Pedalades en bicicleta	25	25	24	1	6649
Anunci, reportatge, filmació	52	50	45	7	788
Estudi científic	7	6	7	0	365
	230	**225**	**219**	**11**	**61.004**

A: Sol·licituds; B: Autoritzades; C: Realitzades; D: Anul·lades

Durant l'exercici del 2014, un dels eixos de la gestió del Consorci va ser la regulació de les activitats, en concret de les activitats col·lectives i organitzades que es duen a terme al parc.

Des de l'òrgan gestor, es fa una incidència especial a conscienciar de la necessitat de dur a terme activitats el màxim de respectuoses amb l'entorn. En aquest sentit, es vetlla especialment per unes bones pràctiques i uns requisits d'organització que han de ser revisats permanentment, amb dos objectius: d'una banda, minimitzar l'impacte mediambiental de les concentracions humanes massives en poc temps i en un mateix lloc o itinerari, i, d'altra banda, afavorir una experiència satisfactòria i de qualitat per als usuaris de Collserola. Per millorar les dades de freqüentació de Collserola, el 2014 es van renovar alguns dels aparells de la xarxa d'ecocomptadors situats a diferents punts del parc.

Seguint la progressió ascendent de cada any, durant l'exercici del 2014 el nombre de sol·licituds i, en conseqüència, d'autoritzacions emeses a partir dels informes corresponents, va augmentar respecte dels anys anteriors. Així, l'any 2011 se'n van emetre 160; el 2012, 134; el 2013, 202, i el 2014, un total de 230.

Durant el 2014 es va renovar la xarxa d'ecocomptadors del parc, situats als llocs d'entrada de visitants

També es va treballar en un mapa d'ús públic del parc que limita els camins on es podran fer activitats

Ecocomptadors situats a diferents punts d'entrada al Parc

Mapa de la xarxa d'ús públic per a activitats organitzades al Parc

Durant el 2014 un total de **94 persones** han participat en el projecte *Voluntaris de Collserola* Han **realitzat 187 accions** de voluntariat ambiental de suport a l'atenció al visitant i de col·laboració en el manteniment i millora del Parc

Participació dels voluntaris: acció conjunta a la Trobada de Primavera 2014

Col·laboració dels voluntaris: als punts d'informació i divulgació de les bones pràctiques

Formació dels voluntaris: descoberta del poblat ibèric de Ca n'Oliver

Promoció de la participació

Tenint en compte les característiques del Parc de Collserola, és imprescindible comptar amb la complicitat de la ciutadania perquè la seva gestió sigui efectiva. Amb aquesta finalitat, es desenvolupen tot un seguit de programes adreçats tant a persones a títol individual com a entitats, associacions i empreses, que tenen com a objectiu comunicar-los els valors de la serra i fer-los partícips del que suposa la conservació i la millora dels sistemes naturals i dels elements construïts del parc.

Programes de participació amb els ciutadans: Voluntaris de Collserola

Voluntaris de Collserola és un projecte de participació i educació ambiental que funciona des del 1991, un escenari que ofereix a la ciutadania la possibilitat de col·laborar en la gestió del parc a títol individual. La participació en el projecte es formalitza amb la signatura d'un compromís anual. **Durant el 2014, van participar en aquest projecte 94 persones**. A més, unes altres 18 van iniciar, al mes de maig, la formació inicial per incorporar-se al projecte l'any 2015.

El programa es basa en tres eixos:

- **La participació** en trobades i sessions de formació específica i de planificació de les tasques. El 2014 es van fer **2 trobades de treball i 14 sessions de formació específica**.

- **La formació.** A més del programa de formació inicial, en el qual van participar 18 persones, es van fer 14 sessions de formació específica i 7 sessions de formació complementària.

- **La col·laboració**. El 2014 es van fer **187 accions repartides en diferents tasques.** També es va col·laborar en l'organització de 5 jornades especials, i es va participar en la 2a Setmana del Voluntariat Ambiental de Catalunya..

Els participants en el projecte Voluntaris de Collserola desenvolupen les tasques següents:

- **De suport a l'atenció als visitants**: al Centre d'Informació i a Can Coll, els caps de setmana, guiatge d'itineraris a peu, i informació i divulgació de les bones pràctiques.

- **De col·laboració en el manteniment i la millora del parc:** seguiment de les repoblacions, control de la distribució de l'ailant, distribució d'arbres singulars, catalogació i manteniment de les fonts i de les barraques de vinya, revisió i manteniment de la senyalització dels itineraris a peu, i neteja de les zones.

Un dels elements més importants per a un bon funcionament del programa és el canal de comunicació, i en aquest sentit destaquem **L'Informatiu, amb sis edicions, i el web intern**.

Pel que fa a les relacions exteriors, cal destacar la participació en els òrgans de direcció de la Xarxa de Voluntariat Ambiental de Catalunya, en la redacció de la nova llei del voluntariat, en el grup de treball sobre voluntariat de la Diputació de Barcelona i en el suport a la candidatura de Barcelona com a Capital Europea del Voluntariat del 2014.

Programes de participació amb entitats: «Col·laborem amb el parc»

Fa anys que algunes entitats i associacions col·laboren amb el Consorci. El programa «Col·laborem amb el parc» té com a objectiu crear complicitats en la divulgació dels valors d'aquest espai i sumar esforços per arribar al màxim de població possible, així com crear una veritable xarxa d'entitats que es coneguin entre elles i puguin dur a terme actuacions conjuntes.

En total, el 2014 van col·laborar amb el parc **14 entitats, amb 28 actuacions**, en les quals van participar més de **300 persones** de les entitats següents: **Associació de Veïns de la Font del Gos, Associació de Veïns Santa Maria de Vallvidrera – Mas Sauró, AEiG Bonanova, AEiG Jaume Ortiz, AEiG Pau Casals, Alnus-CEPA, Centre Cruïlla, DEPANA (Grup d'Acció Forestal), El Mussol, Femarec, IES Barri Besòs, IES Rubió i Tudurí, Secció Excursionista Ateneu Santjustenc, Secció Excursionista del Foment Martinenc i WWF Barcelona**.

D'altra banda, el 26 d'abril es va organitzar la **2a Trobada d'Entitats**, a la qual van assistir 19 persones de 9 entitats. En acabar, els assistents van poder participar en una sessió de formació complementària del projecte Voluntaris de Collserola.

Programa de gestió participada: Riera de Vallvidrera

La finalitat del projecte és recuperar tant l'estat natural de la riera com l'interès social d'aquest espai, seguint les orientacions europees de la Directiva marc de l'aigua (DMA).

Aquest programa inclou dues línies de treball en paral·lel:

- **Comunicació i educació ambiental**, adreçada a la ciutadania i coordinada des del Servei d'Ús Públic.
- **Projecte executiu de restauració ambiental**, portat a terme des del Servei de Medi Natural.

El 2014 es va tornar a comptar amb la col·laboració de grups de voluntaris de diferents entitats en les jornades de neteja i per fer el seguiment de les repoblacions de ribera. I es va mantenir el programa d'activitats de difusió i descoberta de la riera.

Programa de participació interna: sostenibilitat

El Consorci porta a terme, des del 2002, un **pla d'acció d'ambientalització** tant de les actuacions de gestió com del funcionament de la mateixa organització. En conseqüència,forma part dels fòrums de treball següents:

- **Consell Ciutadà per la Sostenibilitat de l'Ajuntament de Barcelona.** Com a organització signant del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat, participa en el programa de treball Barcelona+Sostenible.

- **Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat de la Diputació de Barcelona**, en la qual es participa en dos grups de treball: Educació per la Sostenibilitat i Consum Responsable Local i Prevenció de Residus.

Patrocini i responsabilitat social corporativa

Voluntariat ambiental corporatiu

Moltes empreses, d'acord amb els seus treballadors, i al marge de l'activitat productiva, volen aprofitar i canalitzar el seu potencial en benefici de les necessitats socials i ambientals de la comunitat en què treballen. Des del Consorci, es considera que les col·laboracions dins del marc laboral són també una bona oportunitat per conèixer més de prop el dia a dia del parc en un clima distès. **El 2014 es van fer 2 actuacions en què van participar 37 persones de 2 empreses: Levi's i Firmenich.**

Programa de patrocini

L'objectiu d'aquest programa és l'obtenció de suport tècnic i econòmic extern al pressupost propi del Consorci per dur a terme accions que contribueixin a aconseguir la millora i potenciació d'aquest espai natural protegit. De sempre, el programa de patrocini s'ha perfilat com un element indispensable per al suport econòmic d'alguns projectes que desenvolupa el Consorci. També busca la implicació i participació de les empreses en la gestió del Parc Natural de Collserola.

Les empreses que han format part d'aquest programa són les següents: Aigües de Barcelona, Cementiri de Roques Blanques, Cementiris de Barcelona, DiR, Ediciones Primera Plana (*El Periódico*), Lafarge, Torre de Collserola, Tibidabo, Ferrocarrils de la Generalitat, Corporació Catalana de Ràdio i Televisió, CEMEX i Túnels de Barcelona i Cadí.

Totes aquestes empreses tenen un programa de responsabilitat social corporativa que fa que s'impliquin d'una manera voluntària i solidària, i més enllà del que estableix la legislació vigent, en la conservació d'aquest espai natural. Algunes de les actuacions a les quals han donat suport són el seguiment de la població d'esquirols al parc, el programa de tractament de plagues forestals, els punts de difusió de bones pràctiques i el manteniment dels jardins de Can Borni.

La participació de les entitats del territori es desenvolupa mitjançant el programa «Col·laborem amb el parc», en el qual el 2014 van participar **14 entitats, amb 28 accions de voluntariat ambiental**

El programa de patrocini permet l'obtenció de suport tècnic i econòmic per dur a terme accions que milloren els espais naturals del Parc de Collserola

Actuació del programa «Col·laborem amb el parc»

Patrocinadors del parc el 2014

Les propostes del programa «El curs al parc» es desenvolupen principalment als centres d'aquest espai: Centre d'Educació Ambiental Can Coll i Centre d'Informació

El 70 % dels usuaris procedeixen dels municipis inclosos dins el Parc Natural de Collserola

Procedència dels usuaris del programa «El curs al Parc»

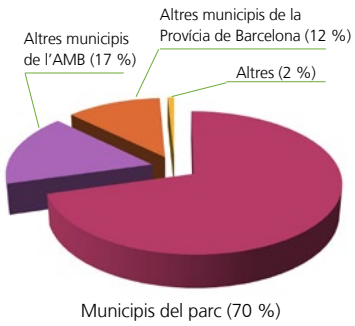

«El curs al Parc»

«El curs al parc» és una eina de treball que, des de fa més de vint-i-cinc anys, posa la serra a l'abast dels centres docents, entitats i associacions com a recurs educatiu. Inclou un ampli ventall de propostes educatives i recursos per a la visita adreçats principalment al món educatiu, des de les llars d'infants fins als estudiants universitaris o de cicles formatius, però també a qualsevol entitat que vulgui incorporar Collserola dins la seva programació. El curs passat, **hi van participar gairebé 18.000 usuaris**. **La majoria d'assistents (al voltant del 70 %) procedien de municipis del parc**, i la resta, bàsicament de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

Usuaris del programa «El curs al parc»	
Passejar i descobrir	Participants
Al Centre d'Informació	5.959
CEA Can Coll	2.774
Aproximar-se i conèixer	
CEA Can Coll	7.900
Investigar i aprofundir	
CEA Can Coll	597
Implicar-se	
CEA Can Coll	617
	17.847

Activitat d'implicació «Cuidem la Terra, cuidem Collserola» al CEA Can Coll

Activitat per aproximar-se i conèixer el parc, «Experimentem fent art al bosc», al CEA Can Coll

Centre d'Educació Ambiental Can Coll

La finca de Can Coll està situada a l'extrem nord-est del Parc de Collserola. Al novembre del 1988 va iniciar activitats com a centre d'educació ambiental, el primer equipament públicobert en aquest àmbit. Vint-i-set anys després, el CEA Can Coll compleix tres funcions diferents:

- **Centre d'educació ambiental**, amb una oferta d'activitats educatives dirigides a l'educació formal i també activitats formatives dirigides a l'educació en el lleure.
- **Centre d'informació**, obert els diumenges a tots els usuaris del parc, amb propostes i tasques proactives d'acolliment, acompanyament i descoberta.
- **Seu del Centre de Documentació i Recursos Educatius (CDRE)** del parc, per informar i desenvolupar tasques d'assessorament i organització de programes i activitats a mida perals col·lectius que els sol·licitin.

La missió de Can Coll consisteix a generar i compartir coneixement sobre la biodiversitat del Parc de Collserola. Es treballa per oferir experiències educatives i lúdiques que estimulin l'exploració, l'aprenentatge, l'estimació, el gaudi, el diàleg i la participació d'un públic tan ampli com sigui possible.

El darrer curs, el CEA Can Coll va oferir **26 propostes educatives diferents que van incloure un total de 35 programes. Es va treballar amb 588 grups i es va atendre un total de 13.427 alumnes i professors**. Prop del 75 % dels participants procedien dels nou municipis que integren el parc. Val la pena destacar que el 60 % del total d'alumnes atesos pertanyien a centres de Barcelona ciutat, i d'aquests, més del 50 %, dels districtes que formen part del parc, entre els quals Sarrià - Sant Gervasi va ser el més representat. Els alumnes de Cerdanyola del Vallès van ser els segons en nombre de participants, seguits pels estudiants de Sant Cugat del Vallès i d'Esplugues de Llobregat, en un fidel reflex de la continuada aposta de l'Ajuntament d'Esplugues per subvencionar programes de la nostra oferta educativa.

Les activitats d'educació infantil van ser les més sol·licitades, juntament amb «Coneguem la granja de Can Coll», que s'ofereix a les llars d'infants. També les propostes per a l'ESO van tenir una demanda notable. **El parc va continuar el programa d'ajudes econòmiques als centres que requereixen una atenció preferent**.

El CEA Can Coll dedica **importants esforços a acollir estudiants universitaris o de cicles formatius en períodes de pràctiques en empreses**. El 2014, 4 estudiants hi van fer un total de 770 hores de pràctiques. D'altra banda, ofereix un **programa a mida per a universitats o graus formatius** per conèixer les línies de treball dels projectes educatius. El curs passat hi van participar 322 alumnes.

El 2014, el CEA Can Coll va participar en sessions de treball del Consell de Coordinació Pedagògica (Ajuntament de Barcelona), la Comissió d'Ús Social i el Grup d'Educació Ambiental (Diputació de Barcelona), el Consell de Centres de la Societat Catalana d'Educació Ambiental, i el grup de treball REDICE 2014 de la Facultat de Pedagogia de la Universitat de Barcelona.

Centre d'Informació

El Centre d'Informació té un paper important en el desenvolupament del projecte educatiu de Collserola, col·laborant en tasques d'informació, formació i descoberta dels valors naturals. A més de la seva missió principal, l'atenció als visitants de la serra, les instal·lacions de l'edifici i l'entorn són espais adequats per dur a terme iniciatives adreçades al món escolar i a altres col·lectius organitzats.

Això es tradueix en dues línies de treball diferenciades:

- **L'oferta de propostes educatives pròpies, dins «El curs al parc»,** que inclou les activitats d'«Estiu al parc», adreçades al món del lleure.
- **El treball amb altres grups organitzats que s'acosten al Centre d'Informació** per descobrir la serra pel seu compte, ja siguin grups escolars o altres col·lectius.

El curs passat vam treballar amb **293 grups de 109 centres educatius (6.815 participants),** que es van apuntar a les propostes educatives d'«El curs al parc». La proposta més sol·licitada va ser «El bosc de Collserola», que va registrar la participació de 3.546 alumnes.

El Centre d'Informació va rebre també **65 grups** (2.289 participants) **que van fer la visita per compte propi.** En tots dos casos hi ha un lleuger increment de participants respecte de l'any anterior. El treball amb grups que visiten el parc pel seu compte va consistir a proporcionar-los informació, materials i recursos, ja siguin els del mateix centre (fullet *Collserola et cuida. Cuida Collserola*, fitxer de l'exposició permanent, recomanacions, col·lecció de postals, etc.) o els del CDRE..

«El curs al parc a l'estiu»

«El curs al parc a l'estiu» és un programa d'activitats adreçades a esplais, casals d'estiu, etc. i emmarcat també dins les propostes d'«El curs al parc». L'oferta inclou un ampli programa d'activitats que es fan a Can Coll, al Centre d'Informació o a l'Espai d'Interpretació del Pantà de Vallvidrera. **El 2014, hi van participar un total de 856 nens i nenes procedents dels municipis del parc i de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.**

Documentació i assessorament: el Centre de Documentació i Recursos Educatius del parc

El Centre de Documentació i Recursos Educatius (CDRE) del parc és el servei d'informació, documentació i recursos adreçat a persones i entitats que s'interessen per Collserola i que, coneixedores del Centre d'Informació, demanen un nivell més exhaustiu d'atenció per motius d'estudi, investigació, preparació d'activitats, etc.

Com a servei de recursos educatius, s'adreça principalment a centres docents, biblioteques i entitats cíviques vinculades a la serra. El 2014 es van mantenir contactes amb centres de recursos pedagògics i biblioteques de Collserola per tal d'intercanviar experiències i optimitzar recursos. L'assessorament a professionals de l'educació i a projectes educatius vinculats al parc va atendre 17 demandes d'entitats educatives diverses.

L'oferta de recursos del curs 2013-2014 va ser la següent:

- **Exposicions itinerants**: 7 exposicions en préstec en 13 ocasions.
- **Maletes Collserola Contacontes**: 50 préstecs de llibres de ficció i coneixement sobre temàtiques ambientals.
- **Bagul d'Expressió**: 42 préstecs de màscares de la fauna de Collserola.
- **Maletí de Rastres**: 18 préstecs de motlles de les petjades de la fauna del parc.
- **Motxilles de Descoberta**: 19 préstecs de conjunts d'aparells per descobrir la natura, adaptats a diferents nivells educatius.

Com a **servei de documentació, el 2014 es van atendre 311 consultes**, algunes de presencials (50 %) i altres que es van resoldre per correu electrònic (30 %) o per telèfon (20 %). Va continuar la progressió d'anys anteriors, amb l'augment de consultes rebudes i resoltes per correu electrònic

El fons documental (7.874 documents) del CDRE, amb catàleg al web, està compost per:

- **Bases de dades:** Butlletí del parc (1.259 registres), llibres infantils i juvenils de suport a projectes d'educació ambiental (1.394 registres), premsa de Collserola 2014 (arxiu de 100 notícies) i, d'ençà el 2014, estudis i recerques (400 registres).
- **Publicacions periòdiques d'educació o medi ambient**: 16 títols.
- **Guies de lectura de temes d'interès**: 10 títols.

El CDRE pertany a la **xarxa RECIDA** (Red de Centros de Información y Documentación Ambiental), d'àmbit estatal. El 2014 va col·laborar en dues guies de recursos, l'una sobre agricultura urbana i familiar, i l'altra sobre biodiversitat.

També és dins la **xarxa de centres de documentació de la Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona.** El 2014 es va fer una aportació de 1.700 registres al catàleg col·lectiu.

El Bagul d'Expressió, un recurs per apropar Collserola als centres

«Collserola a l'abast», una proposta que s'adapta a les necessitats dels usuaris

Serveis Tècnics del Consorci del Parc Natural de la Serra de Collserola (1) Centre d'Informació del parc (2)

Ctra. de l'Església, 92
(Ctra. de Vallvidrera – St. Cugat, km 4,7)
08017 Barcelona
(1) Tel. 93 280 06 72 / Fax: 93 280 60 74
(2) Tel. 93 280 35 52 / Fax: 93 280 60 74
a/e: ci@parccollserola.net

Can Coll, Centre d'Educació Ambiental (1) Centre de Documentació i Recursos Educatius (2)

Ctra. de Cerdanyola a Horta, km 2
08290 – Cerdanyola del Vallès
(1) Tel. 93 692 03 96 / Fax: 93 580 76 54
a/e: cancoll@parccollserola.net
(2) Tel. 93 692 29 16 / Fax: 93 580 76 54
a/e: cdre@parccollserola.net

Estació Biològica del Parc Natural de la Serra de Collserola

Camí de Can Balasc, s/n
08017 Les Planes (Barcelona)
Tel. 93 590 05 66
Tel. 93 280 06 72
a/e: ejordi@parccollserola.net